

flors de card

Sant Llorenç des Cardassar * Gener del 2004 * núm. 311

Autovia, no

Si és ver el que s'anuncia per la premsa, pareix esser que les diverses institucions comandades pel Partit Popular i Unió Mallorquina projecten un gran nombre d'inversions públiques a Mallorca: un palau de congressos, l'ampliació de l'aeroport, un segon cinturó a Ciutat, el desdoblament de la carretera de Palma a Manacor, un parc temàtic a Inca, un nou Son Dureta, una autovia d'Inca a Manacor... totes elles amb pressuposts milionaris difícils de comprendre pel ciutadà de carrer. Tot plegat, sembla com si patissin una extraordinària febre constructora per rescabalar en poc temps tot el que no pogueren construir durant el mandat del Pacte de Progrés. Davant la impossibilitat de tractar tots aquests temes a l'Editorial, ens limitarem a donar la nostra opinió sobre el darrer d'ells: l'autovia d'Inca a Manacor.

Segons el nostre punt de vista, si tenim dos carrils per anar de Manacor a Palma i dos més per tornar, no fa cap falta construir una autovia que passi per Inca, i molt manco si té un traçat diferent de l'actual. No és una exageració que hi hagi sis vies d'Inca a Manacor, si amb les dues actuals no hi ha mai retencions de trànsit i els vehicles circulen amb normalitat? Nosaltres consideram que sí.

Aquest projecte suposa un elevat consum de territori agrícola, amb tot el perjudici que comporta per a les persones afectades per les expropiacions de terrenys i cases de foravila, la qual cosa va radicalment en contra del que s'usa avui en dia: el desenvolupament sostenible i el respecte a l'entorn. Si omplim Mallorca d'autovies i feim malbé la tradicional calma i el paisatge illencs, és ben segur que incidirem negativament en el nostre propi futur econòmic, i després ja no serem a temps de penedir-nos i tornar enrera.

Tampoc no estam d'acord amb què es preguin decisions tan importants sense que hi hagi hagut un debat públic i plural. Encara que el Partit Popular ho anunciàs en el seu programa electoral, això no suposa que els seus electors els hagin donat un xec en blanc perquè facin el que trobin durant quatre anys. A més, si pretenen demanar als pares amb quina llengua volen que estudiïn els seus fills, per què no ens demanen també si volem o no l'autovia?

Un altre aspecte polèmic és el sistema de finançament del desdoblament de la carretera de Manacor a Palma. Pareix esser que, com que el pressupost del CIM només basta per cobrir una tercera part del cost de les obres, les dues parts restants es pagaran durant trenta anys mitjançant un canon per cada cotxe que hi passi, el que suposa hipotecar tot el manteniment de la carretera fins a la vinent generació. Per què el govern central del PP vol enviar dobbers per l'autovia d'Inca i no per al desdoblament de la de Manacor? És una altra decisió que no compartim.

En definitiva, amb aquest augment desmesurat d'inversions dona la impressió que cerquen duplicar o triplicar la població de les Illes, cosa que creiem totalment irresponsable. Així i tot, si volen que vengui tanta gent a viure aquí, el que haurien de fer és potenciar els transport públic, com el tren, i no omplir Mallorca d'autopistes.

Per això, nosaltres deim: AUTOVIA, NO

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)
 Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36
 Correu electrònic: flordecad@wanadoo.es
 Telèfon: 971 569119
 Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462
 Gener del 2004.
 Número 311
 Dipòsit legal: 765-1973
 Edita: Associació cultural Flor de Card
 Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)
 Director: Josep Cortès i Servera
 Consell de Redacció: Felip Forteza
 Guillem Quina
 Guillem Soler
 Joan Santandreu
 Ignasi Umbert

Col·laboren

Josep Cortès	Sant Antoni	Portada
	Tal dia com avui	17
	Volta a Mallorca	18
Nicolau/Simonet	Demografia	3
Guillem Port	On anam?	4
	Reflexionari	5
	Sant Antoni	14
	Batec	20
	Imatges de gener	21
	Tres clotets	28
Antoni Sansó	Art	6
	Fent memòria	10
	Sa Coma	20
Felip Forteza	Felipades	6
Xesc Umbert	Meteorologia	6
Antònia Galmés	D'ençà quel el món	7
Ignasi Umbert	La por	8
	Els meus poders	11
	Autonomia municipal	13
Rafel Melis	UC Sant Llorenç	12
Pau Quina	Alcover	16
Margalida Fiol	Pàgina infantil	22
Crom el Nòrdic	Martí i Pol	23
ADELA	Miquel Jordan	24
Joan Roig	Tertúlia de cafè	25
Isabel Muñoz	Poesia	26
Xesc Umbert	El temps	27
Bel Nicolau	Comprabilitat	
	Distribució	

NAIXEMENTS

* Dia 18 de desembre en Sereiy i na Nataliya Barhovets, carrioners, ten-gueren una nina i li posaren per nom Nikita, com sa padrina. Enhorabona.

* Dia 26 de desembre va néixer a Sant Llorenç na Carla Terrasa Galmés, filla d'en Joan i na Francesca. Salut.

* Dia 1 d'abril, a Son Carrió, va néixer na Isabel Santandreu Nadal, filla d'en Mateu i na Isabel. Enhorabona.

* Dia 5 de desembre va néixer a sa Coma na Núria Toril Domingo, filla d'en Manuel i n'Angeles. Enhorabona.

* El 8 de gener, a Sant Llorenç, va néixer en Sergi López Marqueño, fill de n'Òscar i na Catalina Maria. Salut.

* El 4 de gener, a sa Coma, va veure la llum per primera vegada na Maira Gomila Trinidad, filla de n'Òscar i na Verònica. La nostra enhorabona.

DEFUNCIONS

* El 29 de desembre va morir a Sant Llorenç na Margalida Riera Caldentey, a l'edat de 91 anys. Descansi en pau.

* El dia 30 de desembre va acabar la seva vida en Joan Pomar Mesquida, un llorenç de 82 anys que vivia per la banda de la carretera de Son Servera. Descansi en pau.

* El 2 de gener va morir a Sa Coma na Virgínia Toledo Felipe, a l'edat de 85 anys. Al cel sia.

* El dia de Cap d'any va morir a Sa Coma en Roland Ortlepp, a l'edat de 67 anys. Descansi en pau.

* El dia 21 de gener, després d'una llarga malaltia, va morir en Manuel Abalo Torres, a l'edat de 50 anys. Estava casat amb n'Apol·lònia Sureda. Descansi en pau.

* Dia 20 de gener, a Son Carrió, va morir en Bar-

tomeu Llull Pascual, a l'edat de 86 anys. Al cel el vegem.

* El dia 20 de gener, a sant Llorenç, va morir na Catalina Sureda Pont. Descansi en pau.

* El mateix dia i també a Sant Llorenç, ens va deixar n'Antònia Riera Jover, a l'edat de 82 anys. Al cel sia.

NOCES

* Dia 16 de gener es casaren a Sant Llorenç n'Abderramim Harfoufe, marroquí i n'Amparo López Laca, mala-guenya. La nostra enhorabona.

* El dia 20 de desembre feren l'esclafit n'Antonio Pedraza Cervantes, de Còrdova i na Maria Isabel Galmés Muñoz, llorencina. Sí, ja sabem que el mes passat ja publicàrem la notícia, però com que no teníem la fotografia aquest mes la tornam publicar. L'enhorabona als nuvis i als seus familiars.

Isabel Nicolau i Aina Simonet

PERE I EL LLOP

música

De Sergei Prokofieff

Gratuit

Dissabte, 31 de gener, a les 18 h

Espectacle musical per a públic familiar

Un bell matí, en Pere va obrir la porta del jardí i es va encaminar als extensos prats verds. Allà es va topar amb un petit ocell amic seu i amb l'ànec i el gat. De sobte va aparèixer un llop ferotge que va menjar-se l'ànec. El valent Pere, amb l'ajuda del seu amic ocell, va aconseguir fermar el llop i emportar-se'l a un zoològic.

Pere i el llop és el recurs per excel·lència per mostrar diferents instruments (vent, corda i percussió). L'espectacle combina elements literaris, teatrals i musicals. A més a més, és una activitat molt adequada per a tota la família, perquè s'hi narra el conte, s'hi projecten diapositives i els músics van vestits dels animals que representen.

ENTRADA ALS ESPECTACLES GRATUÏTS

Les entrades per als espectacles gratuïts són numerades i es distribuïràn a la taquilla únicament el mateix dia de l'actuació a partir de les 16 h.

ASTRID COLOMAR

exposició

Del 7 de febrer al 27 de març

Pintura

BECA DE CREACIÓ ARTÍSTICA AUDITÒRIUM SA MÀNIGA - FUNDACIÓ "SA NOSTRA"

L'Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar i la Fundació "SA NOSTRA" convoquen una beca de creació artística.

Aquesta beca té per objecte estimular la creació dels artistes joves en el sector de les arts plàstiques.

Dotació econòmica: 10.000 €

Requisits dels sol·licitants:

Edat compresa entre 18 i 30 anys, ser resident a les Balears i haver participat anteriorment en qualque exposició en el moment de presentar la sol·licitud.

Termini de sol·licitud: fins al 27 de febrer de 2004

Bases i document de sol·licitud:

- www.santllorenç.com
- www.sanostra.es

On anam?

Guillem Pont

Què se'n pot dir? Com s'ha de dir?

No sé, a vegades et poses davant una fulla de paper en blanc (o l'ordinador, tant se val!) i les idees flueixen de forma ordenada i gairebé sense esforç. Altres vegades tens tan clar allò que vols dir, que t'hi poses i sense considerar aspectes formals surt l'article. També hi ha vegades en què, com que demà han de compondre els escrits, surti o no surti, s'ha de fer alguna cosa.

Però quan vols dir quelcom que per a tu és important, molt important. Que a més, com gairebé tot, té bona part de subjectivitat. Que és un tema manegat, on molta gent amb molts més coneixements i art, ja hi ha dit la seva... llavors la qüestió es complica: restes llarga estona davant el paper blanc. Fas una síntesi d'idees o comences un article... i després l'emmacarrones i el tires. Tornes començar de bell nou...

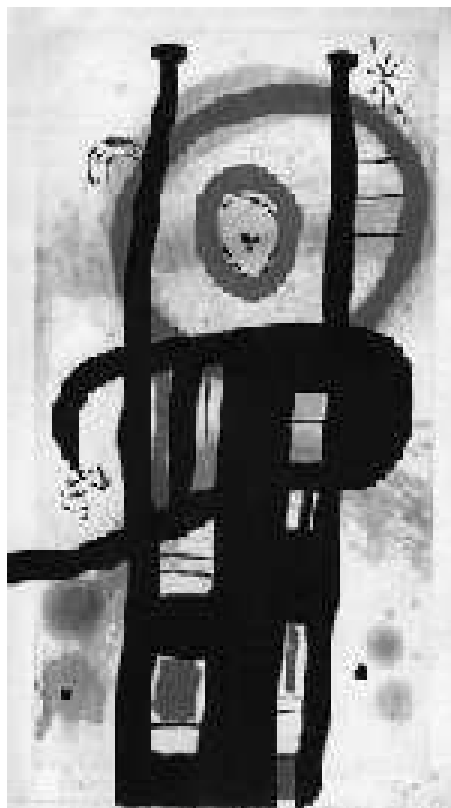
Hi ha desig. El fort desig d'acabar allò que havia començat com una mena de trilogia per tractar la pallissa que se'n du, ara i aquí, aquesta nostra Terra: a nivell d'estil, de com la prepotència del poder passa el cilindre per la "manera"; a nivell de destrucció del territori, de quina manera s'utilitza l'excusa del progrés, i de les conseqüències de llaurar d'autopistes l'illa (o hem de dir autopistes o carreteres ecològiques); i a nivell de llengua, de la subtil neopersecució de la llengua catalana.

I amb aquestes estem davant el paper blanc: què se'n pot dir? Com s'ha de dir? Tot o part, del que li passa a la llengua. De què servirà? Passen dies... si més no asseure's davant un paper blanc ajuda a ordenar i centrar les pròpies idees...

La successió dels fets és contundent: el decret Rodríguez, els "Ciudad de Palma", la TVB "bilingüe", el tancament de Somradio, els rumors-comentaris sobre l'ona de Tele Calvià i la incompatibilitat amb TV3... i ara, 4 de desembre del 2003, a les portades dels diaris una altra estocada: "les Escoles Oficials d'Idiomes faran cursos de "llengua valenciana" (mandagüevos!).

El mateix dia 4, a la bústia de casa veig que hi ha un llibre. És un regal per na Caterina que li fa una amiga seva. Es tracta de "Estat de coma" de Joan Francesc March. De forma intuïtiva el fullejo i llegeixo la frase de la pàgina introductòria: "CADA IDIOMA ÉS UNA VISIÓ DEL MÓN" d'un tal Keiserling. Ostres! Ja he trobat el camí. (És l'atzar fruit de la casualitat o del desconeixement?).

Efectivament, en un món com el nostre, on s'imposa a la força el mestissatge, on s'evidencia una enorme crisi de valors, on s'abandona el significat dels mots per adaptar-los a les conveniències del moment es podria entendre que el llenguatge és únicament un vehicle de comunicació. Que l'essència del llenguatge no és altra que l'enteniment que proporcioni entre dues persones. Dit d'altra manera: que tant se val el mallorquí, com el castellà, com l'alemany o l'anglès, el que importa és que el concepte que vull expressar l'entengui el meu interlocutor i a l'inrevés

Cartell de Miró per la llengua

Fins i tot aniria més enllà: potser és la interpretació simplista que, de la llengua, en fa el liberalisme en ús. Aquell que considera que l'única norma encertada és la del mercat. Aquell que aplica el criteri del "tot val" si s'arriba al guany de doblers, que a la vegada proporciona llocs de feina i el presumpte progrés.

Però, a dir ver, el concepte que de la llengua mostra Keiserling, també és vell. Des de la perspectiva de les ciències humanes (val a dir, de passada, que de banda la ciència econòmica imperativa que justifica guerres i fronteres es poden donar altres raonaments) ja fa temps que se sap que la llengua és quelcom més que un vehicle de comunicació. Que a través de la llengua, es trasmet una manera de ser i d'actuar. Que les paraules, la cansueta, les expressions... porten un bagatge que s'ha anat formant al llarg d'anys i més anys i que conformen allò que en podríem dir idiosincràsia de grup, la peculiaritat mental que els illencs d'aquesta Terra tenim com a tals. Des de fora, pot agradar més o menys, però és la nostra manera de ser. Tenim una manera pròpia de dir les coses, de flastomar, de pensar i de sentir, de la mateixa manera que tenim el nostre concepte de distància (no és el mateix cinquanta quilòmetres per un mallorquí que per un mesetari) o el nostre concepte de colors (un blanc i molts blaus o verds a diferència dels esquimals que veuen molts blancs i pocs dels altres). Certament, rera cada idioma hi ha una particular manera d'entendre això que en diem món, o vida.

I precisament per això, se'm fa difícil entendre que, determinades persones, amb motivacions estrictament polítiques, de política o conveniències de partit, perquè així ho volen i els interessa, puguin compixar els coneixements científics i enviïn en orris, en un tres i no res, tot allò que s'ha anat conformant al llarg de segles.

Però la incomprensió arriba al paroxisme i a la perplexitat quan te n'adones que tot es fa voltat de focs d'artifici

per distreure l'atenció. Un focs os es mesclen veritats, veritats a mitges i mentides descarades aplicant "l'embo-lica que fa fort" amb l'autoritat que donen els vots. Com si, qui resulta elegit en uns comicis, tengui "només la veritat i tota la veritat" per poder tallar i cosir.

I alerta! En comptes de la participació i de la discussió s'aplica el "qui es mou no surt a la foto" o l'haver de triar per-manentment entre el "estàs amb mi" o "estàs contra mi" en aquesta mena de partidisme futboler mal entès, que pot justificar "totes les decisions" que pren el teu partit siguin en el camp que siguin.

O quan te n'adones de la perillositat de les mitges tintes. O de la incom-prensió (segurament per desconeixement) de determinades postures que agafen alguns intel·lectuals dels quals n'esperaves llum (vegeu la llista del jurat dels "Ciutat de Palma").

O quan comproves la inòpia expressiva del conjunt dels habitants d'a-questa terra, coneixedors tant del bagat-ge de la llengua com del perill que corre.

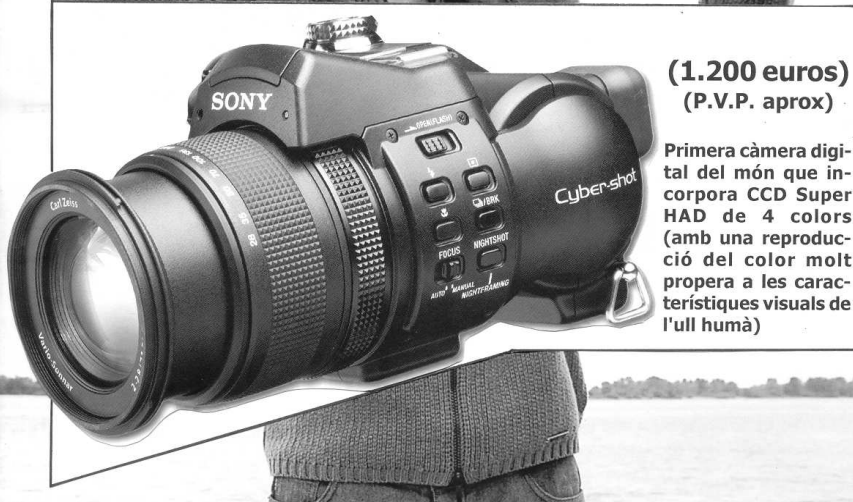
Fotut. Molt fotut. Les decisions polítiques rares vegades tenen a veure amb la ciència (va! Això és cosa de les quatre rates de la universitat). Però com assenyalen els professors de català de les EOI "del compromís de cadascú en sortirà la dignitat de tots".

I vós, lector, què en pensau? Feis alguna cosa a favor de la llengua? Ho deixau córrer i a veure què passa? O tal vegada sou dels que pensen que tant és alemany com castellà com mallorquí, que l'únic important és que deixin euros.

SONY

IGNASI DIGITAL

(1.200 euros) (P.V.P. aprox)

Primera càmera digital del món que incorpora CCD Super HAD de 4 colors (amb una reproducció del color molt propera a les característiques visuals de l'ull humà)

Reflexionari

Pot tenir sentit que ens esforcem constantment en guanyar temps de les penoses activitats laborals, i independència respecte als nostres inexcusables vincles bio-fisiològics amb la naturalesa, per després destinar aquests guanys a l'adquisició de material de desfeta -el que l'any 1959 Adorno qualificava com a "pseudocultura" i que avui diem "cultura-basura"- per poder omplir el vergonyós buit? No és una follia lluitar per tenir cada vegada més estones lliures si lla-

vors no sabem què fer amb elles i necessitam tota una indústria -la del show business, el negoci de l'espectacle- perquè ens ajudi a passar l'estona? No seria millor viure?

"Quan els filòsofs es dediquen a interpretar el món -a contemplar les obres d'art- es perquè han fracassat tots els intents de canviar-lo".

"La interpretació és, certament, la destinació fatal de tota obra que no aconsegueix arribar per si mateixa al sentit que el seu autor volia donar-li..."

(Tres reflexions de J.L.Pardo en el pròleg de "La sociedad del espectáculo" de Guy Debord)

Guillem Pont

Joan Morey

Havia sentit algun comentari sobre en Joan Morey, però reconec que no va ser fins l'any 2001, a la galeria Horrach Moyà, quan vaig poder contemplar obra seva. La veritat és que va ser una sorpresa doble, tant per la seva obra com per saber que en Joan era nascut a Sant Llorenç i d'una família prou coneguda per a mi.

De llavors ençà, m'he trobat sovint amb en Joan i la seva obra, en forma d'alguna *performance*, fotografies, vídeos, moda... o com a comissari d'una exposició amb gent de la seva generació. He vist obra seva a la mateixa galeria Horrach Moyà, a la Nit de l'Art de Palma, a ARCO, de la mà d'una altra galeria important, la Luís Adelantado, de València, als darrers Premis Ciutat de Palma com artista seleccionat o finalista i darrerament a l'exposició organitzada pel Diario de Mallorca al Casal Solleric, en Joan és un artista de moda.

Sabia també que l'any 2002 va

aconseguir el Primer Premi de noves tendències de Caja Madrid i que aquests darrers anys ha comptat amb un munt de beques.

Per tot això, confés que no va ser tanta la sorpresa en saber que enguany havia estat el guanyador del Premi Ciutat de Palma d'Arts Plàstiques 2003, amb una vídeo instal·lació titulada: "Fucking Fashion Rules".

Des d'aquí vull transmetre la meva enhorabona i la de la revista Flor de Card per aquest nou premi i recomanar un seguiment d'en Joan, encara que cal advertir que és un artista multidisciplinar i transgressor, que no fa un art senzill ni fàcil sinó més bé colpidor i urbà.

La seva obra captiva i desperta a la vegada sentiments contradictoris, però si una cosa està clara, si he de definir la seva obra, ho faria dient que en Joan Morey és un artista d'avui.

Antoni Sansó

Felipades

blau, felip blau

Tots els drets reservats; només sortiran els esquerrans.

* * * * *

Sempre trob el que cerc al darrer lloc on mir.

* * * * *

El futbolista i el linier anaren per la banda i ballaren un pasdoble.

* * * * *

Per quin motiu les portes dels locals oberts les 24 hores tenen pany?

* * * * *

A França, com he de demanar una truita a la francesa?

Resum del 2003 condensat en quatre retxes

Xesc Umbert

GENER

Comença s'any amb es torrent de sa Blanquera davallant es mínim, però amb pluja de s'any passat. Dia 8 caigué una calabruixada per Sa Coma, Cala Millor i més prop de Sant Llorenç. Es dies 11 i 12 vent molt fred de gregal; sa sensació de fred arribava a -6°C. Dia 13 tenguérem una gelada vitenca, amb cristall de gel. Dia 30 es dia va sortir amb so terme tapat de neu; p'es coll d'Artà arribava an es 15 cm. Dia 31 una gran ventada va pentinar es nostro paisatge; a sa Fontpella marcà 168'3 km/h. És, sens dubte, es fenomen més terrible de s'any, llevat a qui li hagi pegat un llamp.

FEBRER

Va esser molt ploquer: en 28 dies varen caure 230 l/m².

MARÇ

Tot just quan acaba s'hivern tenim una sèrie de gelades, acompanyades de bon temps; fou sa nota més destacable

d'es mes. Dia 16, després de davallar aigua durant un mes, s'eixuga es torrent de ses Planes.

ABRIL

Es primers dies, una borrasca amb vents forts i freds de tramuntana, carregats amb partícules de sal en suspensió, deixà es arbres com a sacorrats de foc. Dia 18, es torrent de sa Blanquera, que rajava des de l'any passat, es va aturar de passar.

MAIG

Poca cosa per comentar; només uns dies amb pols africana i també es efectes d'es terratrèmol d'Argèlia, que donaren un ensurt a alguns mariners.

JUNY

Dia 11 s'arribaren an es 30°C i dos dies més tard se superaren es 36°C. En acabar es mes, 4 dies de xafogor.

JULIOL

De sol i calor no en mancaren. Dia 21 arribàrem an es 38'2°C, sa temperatura més alta de s'any.

AGOST

Seguim amb calor forta de 36° i 37°C. Dia 17 plou un poquet; no havia caigut cap gota des del 28 de maig.

SETEMBRE

S'acaba sa calor. No faltaren trons, llamps i brusques.

OCTUBRE

Va esser un mes generós amb pluges i també, dia 14 per devers sa plaça, una martellada del déu Tor (un llamp) va fer malbé molts d'aparells electrònics d'es veïnats.

NOVEMBRE

Un mes amb poques hores de sol i un ambient humit i tapat, però sense esdeveniments destacables.

DESEMBRE

Aquest mes mos deixà tota casta de fenomens: calabruix, gelades, boires i amb uns termòmetres que tocaren fons: 0°C.

Aquesta ha estat sa història meteorològica de l'any 2003

La lluna de gener set virtuts té

Antònia Galmés

UNAUBÓ

A damunt una tenassa
s'hi va criar un aubó
tan alt com es Puig Major!
i gruixat no ho era massa,
i tenia una rabassa
com es Castell d'Alaró.
Damunt una pedra estava,
tan llisa com un paper.
Si fos estat a terror,
tota Mallorca abrigava.
S'aubó anava cresquent,
ja no pareixia aubó.
Un dia, se resolgueren
per anar a tair-ló.
S'hi peguen un any redó
i encara no pogueren.
Com s'aubonada caigué,
una branca s'esqueixà,
i d'ella en varen obrar
cent barcos que van per mar
i un pont per un torrent.
I, d'es llenyam més dolent,
cent sitges varen cremar.
I, mentres el capolaven,
sempre feia estellicons.
Més de cent mil carretons
cap a Ciutat traginaven.

Tu Toni i ton pare Toni
i ta mare qui és Tonina.
Toni, mata sa gallina
i honrarem més Sant Antoni.

Set anys, nou mesos i dies
esclau del Rei vaig estar
per aprendre de sonar
es grai de ses xeremies.

Ballau bé, polida mia
ballau bé, polit mirai.
No havia vist ballar mai
jove amb tanta galania.

M'agrada sa fruita fina,
i ses cireres ho són.
Es nom més gallard del món
pens s'anomena Tonina.

Olivera i garrover
i mata te vui donar
perquè en mi pugues pensar
com absent de tu estaré.

Madoneta, escoltareu
aquesta cançó primera:
vàreu néixer punyetera,
punyetera morireu.

M'agrades perquè m'agrades,
m'agrades perquè ets plantós,
m'agrades perquè ets airós,
perquè ets curiós, m'agrades.

(del *Cançoner Popular*)

Ensaïmada de Sant Antoni

Ingredients

200 g de sobrassada, 1 kg de farina, 30 g de llevat, quatre ous, 200 g de sucre, 4 dl d'aigua tèbia, 150 g de fruita confitada, 150 g de saïm.

Preparació

Dissoleu dins un bol el llevat amb l'aigua tèbia. Afegiu-hi el sucre, els ous i mesclau-ho. Afegiu-hi la farina i feis una pasta homogènia. Deixau reposar la pasta mitja hora, tapada amb un drap de fil lleugerament humit. Dividiu la pasta en peces de 50 g. Aplanau amb l'aprimador cada bocí de pasta donant-li una forma allargada i procurau deixar-la

igual a la capa d'una ceba. Untau la pasta amb el saïm a punt de pomada. Enrodillau la pasta procurant que quedi en forma de corda. Tapau aquestes peces amb un drap i deixau-les reposar novament durant una hora. Formau l'ensaïmada amb la massa enrodillada. Deixau tovar les ensaïmades fins que dupliquin el volum. Disposau per damunt les ensaïmades la fruita confitada i les tallades de sobrassada. Enfornau les ensaïmades al forn 200°C durant vuit minuts aproximadament. Retirau les ensaïmades del forn ensucrant-les deu minuts més tard amb sucre mòlt.

Quan tenim pa ens falta coca, quan tenim coca ens falta vi

La por

Ignasi Umbert

El passat mes de setembre va fer dos anys que les *Torres bessones* foren investides per dos avions de passatgers, en un acte terrorista que mai no s'havia vist; des de llavors moltes coses han canviat: ha caigut definitivament l'anomenada cortina de ferro, les noves tecnologies -Internet- ja s'han convertit en una joguina de masses, el conservadorisme s'ha apropiat del sentit crític dels ciutadans i els nord-americans s'han fet els amos i senyors de l'anomenat món occidental.

Aquest fet -el control del poder econòmic i militar dels americans-, a simple vista pareix com si no tingués massa importància, però sí la té; basta analitzar una mica el que ha passat des d'aquell fatídic 11 de setembre: una vegada superada la sorpresa que el món va sentir amb les imatges que una vegada i una altra li passaren davant els ulls -d'això se n'encarregaren bé els mitjans de comunicació, principalment els controlats o propers a les tesis americanes- es va començar la segona fase, que era dur endavant alguna acció prou important per demostrar que l'única potència que hi havia en el món eren ells. I per això es va preparar bé la cosa: l'excusa, anar a cercar Bin Laden, fos allà on fos. Es va envair un país pobre i quasi analfabet, dominat durant els darrers vint anys per les lluites tribals i que l'única cosa que tenia per defensar-se era la dificultat que l'orografia del país suposava. Superada aquesta dificultat amb un cert èxit i amb l'ajuda dels països veïns (Pakistan o Uzbekistan), aconseguí el que volia: 1r) Demostrar al món la seva potència; 2n) Buidar els immensos magatzems de bombes i altre material bèl·lic, i així poder seguir donant feina als operaris de les seves fàbriques d'ar-

mes americanes, naturalment en mans privades i d'aquesta manera enriquir encara més els accionistes; 3r) Poder posar un govern titella al front de l'estat afganès perquè així no hi hagués problemes per a la construcció d'un oleoducte que creuarà tot el país cap a una sortida al mar. A més d'altres explotacions minerals -es diu que possiblement aquest país sia ric en diamants i or-; 4t) Tenir sota el seu control un punt estratègic al centre d'Àsia que li permetrà en un proper futur controlar tots els moviments de la propera potència mundial: Xina. Tot això amb el vist i plau de la majoria del governants del món occidental.

I, vist l'èxit obtingut, la veritat és que arrasar un país que ja hi estava abans pels vint anys de guerres i, a més, pobre de solemnitat no era massa difícil, però als ciutadans americans, dominats intel·lectualment per un mitjans de comunicació afectes al règim militarista Bushià -no debades té el pressupost més gran de tota la història militar-, això els pareix una gran victòria.

Una vegada superada amb nota la primera demostració de força, cal seguir endavant amb el projecte d'acon-

seguir el control militar, econòmic i social a bona part dels anomenats països no aliats, i que a més fossin grans productors de petroli; per això es crea el brou necessari -"Oficina Nacional de dir mentides"- per fer creure que Sadam Hussein, un dictador que controlava l'Iraq -segona reserva de petroli del món- des de feia vint-i-pico d'anys i que fou imposat en el seu dia pels propis americans com una titella més de les que ens tenen acostumats.

Però aquesta vegada la cosa ja no era tan senzilla i més d'un governant es va empegueir davant la proposta del novell dictador-demòcrata americà: George Bush Jr. Les tesis que va emprar per aconseguir els vots necessaris de la ONU -no els va aconseguir- eren unes tesis que no s'aguantaven de cap caire i que es veia clar que tan sols era una gran mentida per apropiat-se del segon jaciment de petroli més gran del món. Hi ha que tenir clar que les principals i quasi úniques companyies de petroli del món són americanes i que és de vital importància per ells el control d'aquest petroli -es diu que les reserves de petroli americà tan sols arribaran a deu anys més-, perquè no tan sols controlen el mercat, sinó també el que és més important en un proper futur: el preu.

Però per dur endavant aquesta proposta sense que li poguessin fer amollar el mac, va haver de rompre la Unió Europea i per fer-ho es va valer de dos països, o millor dit, dels seus governants: Anglaterra i Espanya -i aplaudint, Itàlia-, que no dubtaren ni un segon a l'hora de fer costat a l'antic governador texà, famós perquè la seva mà mai li tremolarà a l'hora de signar penes de mort, especialment si eren negres o d'ascendència llatina, encara que qualcun fos un poquet curt de gambals. Això no tenia massa importància per aquest gran lluitador de la llibertat.

Rompuda la Unió Europea, ja ningú el va aturar fins arribar a les portes de Bagdad. La guerra fou tot un passeig per les forces aliades -recordeu-vos del passeig militar de les forces del III Reich per terres poloneses, allà pel setembre de 39, americans i anglesos, els altres

s'incorporaren quan semblava que ja no

hi havia perill-. Els mals de cap vingueren després, quan les víctimes americanes començaren a ésser part de les notícies diàries de les caixes beneïtes d'arreu del món, amb un degoteig impareable de morts i el Sadam sense aparèixer; la historia del Bin Laden es repetia i les armes de destrucció massiva -excusa informal per envair l'Iraq- no apareixien per cap racó, sembla que el dictador havia utilitzat de manera ambigua aquesta possibilitat, com si d'un fanal -farol jugant a cartes- es tractés.

Envaït Iraq, cal no perdre el control. "L'Oficina Nacional de dir mentides", més coneguda com "La mentidera", farà feina a escarada, dia i nit, nit i dia. Començaran a sortir mentides de tota mena: que si un avió amb una possible bomba no ha pogut sortir de l'aeroport, que si hi ha notícies de possibles atemptats, que s'envien bombes a personalitats, que si terroristes, que si tal, que si qual. Tot val, la cosa és crear un ambient de por, de tanta por, que la camisa no gosi tocar la pell. Aquesta és la clau. La qüestió és mantenir el clima de por.

Tot seguit es comencen a preparar lleis que retallen dia a dia les llibertats, això sí, sempre en nom d'aquesta llibertat (Hitler també ho va fer així). I a què ens duu tot això? A què amb l'excusa de la lluita contra el terrorisme es fa qualsevol putada i ningú pot protestar, pugen els impostos per pagar tots aquests programes bèl·lics per combatre el terrorisme que ells mateixos han propiciat i en alguns casos han creat. Aquestes fàbriques, naturalment, són

americanes o angleses, igual que les empreses que han de reconstruir l'Iraq. Cal fer el sacrifici i no es pot protestar, Todo sea por la Patria, i si ho fas ets un anti patriota. Es controlen els mitjans de comunicació, augmenten les caixes beneïtes per controlar encara més la informació, la censura i l'autocensura es posen a l'ordre del dia, no es permeten consultes populars si aquestes no són controlades per ells, els ciutadans no gosen dir la seva, callen, callen per por de no ésser ttxats d'anti-americans, anti-espanyols, anti-anglesos, anti... antitantes coses. S'aprofita aquesta situació per desqualificar qualsevol que no combregui amb les seves tesis.

La gent comença a tenir por, por a pujar a un avió, a un vaixell, a un tren, o simplement a sortir al carrer. La idea de què es pugui haver col·locat una bomba a qualsevol lloc o que un terrorista pugui atemptar contra el que sia ha calat molt endins del ciutadà. Demanen seguretat, ja no volen llibertat. Els governats legislen en contra dels que no estan d'acord, amenaçant en tancar a la presó tot dissident de les seves idees. Es controlen tots els moviments del ciutadà. L'obra profètica de George Orwell, "1984", (publicada el 1948) es fa més actual que mai. Es comença a perdre l'hàbit del diàleg i la força s'hi imposa. És el camí que du directament a la dictadura. La història es repeteix. Sempre es repeteix. Res de nou hi ha davall el sol. Eclesiastès, Cp. 1, v,9.

La por s'infiltra dins l'ànima dels ciutadans. La por a parlar, a dir la seva.

La por a defensar les llibertats durament aconseguïdes. La por a mirar cap al futur -dins una dictadura no hi ha futur-. La por al veïnat, la por al company. En definitiva, la por fins i tot a la pròpia ombra. En McCarthy ha tornat i la caça de bruixes ha començat i el que menys et penses t'ha inclòs a la llista. És la por, la por... la por... Tanta lluita, tants de morts, tanta sang, tantes llàgrimes per la llibertat. Quants de cementiris sota la lluna! Hi ha moltes classes de dictadures, la del senyor Bush és una més, tan sols canvia la desfresa. Després ens penedirem de no haver dit basta quan calia. Els alemanys també entraren en Hitler amb els seus vots l'any 1933 i aquests es convertiren en destrucció, sang, llàgrimes i milions de morts. Déu faci que la història aquesta vegada no es repeteixi, si bé em sembla que les profecies de Nostradamus estan a punt de complir-se. Que Déu no ho vulgui. Amén.

**Ben fet
&
Toni Navarro**
-catering-
servei de festes a domicili

info@ben-fet.com **www.bwn-fwt.com**

1994

L'1 de gener, esclata a l'estat mexicà de Chiapas una revolta encapçalada per l'anomenat *Ejército Zapatista de Liberación Nacional* per demanar terra, democràcia i justícia per als indígenes.

El 2 de gener, a Las Vegas, després de 22 anys sense cantar en directe, Barbra Streisand actua a la inauguració del Gran Casino MGM.

El 27 de gener, es produeix una vaga general a tot l'Estat Espanyol en protesta pel projecte de reforma laboral.

El 31 de gener, el gran Teatre del Liceu de Barcelona és destruït per un incendi.

El 21 de febrer, el Festival de Cinema de Berlín concedeix l'Oscar d'Or i el gran premi del jurat a la pel·lícula "En el nom del pare" de Jim Sheridan.

El 15 de març, el Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia inaugura una de les més completes exposicions de l'artista alemany Joseph Beuys.

El 22 de març, a Los Angeles, la pel·lícula "Belle Époque" de Fernando Trueba aconsegueix l'Òscar a la millor pel·lícula estrangera.

El 9 d'abril, es fa públic un estudi de l'Institut de la Joventut a l'Estat Espanyol on s'afirma que un 40% dels adolescents consumeix alcohol els caps de setmana.

El 14 d'abril, per tal de reactivar el mercat automobilístic, disminuir la contaminació i millorar la seguretat, el Govern de l'Estat subvenciona amb 100.000 pessetes la compra d'un vehicle nou a canvi de retirar-ne un altre de més de deu anys.

El 4 de maig, Rabin i Arafat signen a El Caire el tractat d'autonomia per

a Gaza i Jericó.

El 9 de maig, el primer Parlament democràtic de la història de Sud-Àfrica proclama Nelson Mandela, líder del Congrés Nacional Africà, president del país.

El 14 de maig, a Malpartida (Càceres), l'artista alemany Wolf Vostell inaugura un museu dedicat a la seva obra.

El 19 de juny, els tenors, Josep Carreras i Ruggero Raimondi dirigits per Zubin Mehta, interpreten el "Rèquiem" de Mozart dins les runes de la Biblioteca Nacional de Sarajevo.

El 24 de juliol, a París, el ciclista Miguel Induráin guanyà per quarta vegada el Tour de França.

El 29 de juliol, a Suïssa, Hisenda decideix que a partir de l'any 2005 la prostitució pagui l'impost sobre el valor afegit (IVA).

El 5 d'agost, a Alaska, per primera vegada, el "Dante II" un robot de la NASA entra a l'interior d'un volcà en actiu el Spurr.

El 17 de setembre, mor a Londres, l'humanista Karl Raymond Popper.

El 25 d'octubre, la Comissió de Justícia de les Corts aprova una esmena segons la qual els batlles podran celebrar matrimonis civils.

El 29 d'octubre, a Alacant, el novè congrés dels Jutges per la Demo-

cràcia demana la legalització de les drogues suaus i l'equiparació de les dures a la categoria de medicaments.

El 28 de novembre, mor a València el cardenal Vicente Enrique y Tarancón.

L'11 de desembre, comencen els enfrontaments entre Rússia i les forces independentistes de la república caucàsica de Txetxènia.

1994 a les Illes Balears

* Es crea a Alcúdia el grup de música vocal "Cap-pela".

* Surt a Palma la revista cultural "Llegir", de temàtica literària, que es redacta íntegrament en català.

* L'Associació Hotelera de Menorca (Ashome) sol·licita a les administracions que prohibeixi l'accés de vehicles a les platges més resguardades.

* A causa d'una vaga dels controladors francesos es veuen afectats més de 2.000 vols i més de 300.000 passatgers durant un cap de setmana.

* Després de la fallida de l'empresa Antonio Cuart, Fomento de Construcciones y Contractas SA és elegida per acabar les obres i explotar el Túnel de Sóller.

* Els estrangers amb permís de residència eren 25.895, dels quals 19.689 eren europeus.

* Es crea a Palma, el grup musical "Al-Mayurqa".

* Es funda a Santa Maria l'Associació Balear d'Esclerosi Lateral Amiotròfica, ADELA, que té com objectiu ajudar els malalts i els seus familiars.

Això
són els
meus
poders

I. Umbert

Amb tot això no hi ha por a ningú

Activitats de l'any 2003

Rafel Melis

Com ja ve essent habitual aquests darrers anys, volem donar una mica d'informació de les activitats dutes a terme per la Unió ciclista Sant Llorenç, i també de les novetats que s'han produït al llarg de l'any que hem acabat.

Com ja s'ha comentat en altres ocasions, som un club format per gent afeccionada a l'esport de la bicicleta, i les sortides que anam fent tots els diumenges són com com una excursió, pels pobles, ermites, muntanyes, camades i carreteres de tota l'illa.

Aquestes voltes, a més de la pràctica d'un esport, ens ajuden a conèixer aquest patrimoni popular de la nostra Mallorca, com puguin esser els noms de cases de possessió o la situació de camins i camades fins ara desconeguts per molts de nosaltres i que gràcies a la iniciativa del Govern autonòmic, el Consell Insular i els ajuntaments han anat senyalitzant i pels quals, si et desplaçes en cotxe, ni et dones compte que existeixen.

El canvi d'aquests darrers quaranta anys ha fet que molts de mallorquins de la nostra generació -i no en parlem dels més joves- hagin perdut la referència de la situació d'aquests camins o cases de foravila que els nostres pares i padrins ben bé sabien, ja fos perquè hi havien estat de missatges, ja fos perquè hi havien anat a baratar blat per sembrar o per altres motius. Durant l'any 2003 ens hem trobat o circulat per diferents camins o camades del nostre municipi o de municipis veïnats, com poden esser: el de son Ramon, son Seguerut, son Gallard, so na Moixa, dels Presos, sa Marineta, sa Gruta, son Prohens, son Nadal, son Mesquida, na Gatera, sa Marina, son Puça, etc.

També durant aquest anys ens hem creuat amb camades que donen, per exemple, a les possessions de son Crespí, son Josep, son Sureda, sa Torrenova, es Pou Colomer, sos Ferrers, son Ganxo, son Catiu, son Favar, son Boga, Rotana, etc.

No dubteu que a l'hora de pujar una costa ben aposentats dins el cotxe no és el mateix que pedalejant amb la bicicleta, per això els cicleturistes com nosaltres ens sabem ben bé els noms de les costes que pujam i on estan situades: son Mas, na Pina, Morell, d'en Blau, s'Espinagar, es Quartó, so n'Alegre, els Vidriers, els Monjos, en Grua...

En definitiva, pensam que el cicleturisme, a més d'un esport saludable, ens ajuda a conèixer aquesta altra Mallorca de la pagesia que conegueren els nostres pares i padrins i que tant estimaven.

Activitats del 2003

Gener: Pere Antoni Femenias Bosch és elegit nou president de la Unió Ciclista Sant Llorenç, i també queda constituïda la nova directiva.

Març: Berenar de germanor per tots els socis, al restaurant Sa Creu. S'entreguen distincions d'agraïment a Guillem Fullana, l'antic president, Bernat Brunet i Jaume Payeras, per la seva dilatada col·laboració amb el club.

Agost: S'organitza la primera cicleturistada "A l'Infern en bicicleta", per

la banda de tramuntana del terme municipal. Hi acudeixen 67 participants, amb un recorregut de 21 km que durà dues hores i trenta minuts.

Setembre: S'organitza la XX cicleturistada a Cala Millor, dins el programa de les festes de la Mare de Déu Trobada, amb una assistència de 170 participants i una durada de tres hores i mitja.

Sortides dels diumenges

Etaques realitzades: 50, d'entre les quals podríem destacar la pujada a Orient, la ruta del Cap Blanc i la del ponent.

Recorregut: Durant l'any ham recorregut un total de 3.441 km, sense comptar els entrenaments particulars.

Mitjanes: La velocitat mitja oscil·la entre els 26'4 km/h que férem el dia 17 d'agost a la ruta de Lloret i els 21'6 km/h corresponents als 30 de març, quan pujàrem a Lluc.

Dificultats: L'etapa més dura sens dubte fou la ruta del Ponent, quan pujàrem el coll dels Tords, el Graó del Capdellà, Galilea, Superna i el coll d'en Claret.

El trànsit

Aquest estiu passat, arreu de la nostra illa hi havia uns cartells amb el text: "Fràgil, condueix amb prudència", una campanya promoguda pel Govern Balear que anava dirigida als conductors dels vehicles motoritzats. Nosaltres us en volem donar un altre, de missatge,

però dirigit als ciclistes: circulau amb prudència, que cal prendre una sèrie de mesures que, sense esser excepcionals, són de sentit comú, perquè no dubteu que de tots els usuaris que utilitzen les vies públiques, juntament amb els viants som, com deia el cartell anunciador, els més fràgils i les imprudències poden tenir conseqüències molt greus per la nostra integritat física.

Per això no deixeu d'usar sempre el casc, procurau circular el més a la dreta possible, evitau les carreteres generals o, si no és possible, les hores en què estan més transitades, si sortiu de nit portau un llum i posau-vos elements reflectants (guardapits, cintes...) per tal d'esser visibles pels altres vehicles a distància. I així i tot, molt d'esment a les caigudes, que el trespol és molt rostit.

Salut i molts d'anys.

Autonomia municipal, sí, però sense un euro Pastís Popular, bocinades moltes petites

Quan ja estam a punt d'entrar a la campanya electoral, el Partit Popular no s'atura d'omplir-se la boca dient que ells han baixat els impostos, però això no és exactament així ja que només han suprimit, per llei, els que no cobrava el Govern central, sinó els ajuntaments, com l'IAE i que el govern del PP va suprimir amb la promesa als afectats que serien compensats amb més transferències econòmiques o amb el cobrament d'altres impostos.

Però això, fins ara, no ha estat així i els ajuntaments, en especial els petits, que són els més directament afectats, ja que les empreses grosses no afectades per la supressió solen estar radicades a ciutats grans, no

tindran més remei que començar a reduir despeses a balquena si no es volen trobar econòmicament endeutats fins a les orelles o un poc més amunt -igual que un que ha comprat una casa confiant en unes entrades salarials fixes i, sense dir ase ni bèstia, es troba fent coa davant les oficines de l'atur-.

Fa molt bon receptor si no han de prendre la medicina i aquesta pareix ésser la tàctica dels actuals estadants de la Moncloa: obligar els altres a anar corretja estreta i així poder tenir més

diners per repartir a aquells municipis o comunitats que són del seu mateix color polític i poder omplir-se la pitera de medalles. No hi ha com saber-ne.

Si el Partit Popular segueix uns quants d'anys més en el poder, els ajuntament podran començar a vendre el seu patrimoni per poder fer front als seus deutes. I és que el centralisme produeix nostàlgia; ja ho diu un refrany mallorquí: No hi ha temps que no torn.

Ignasi Umbert

FONTANERIA
JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

A desset, és Sant Antoni i, a vint, Sant Sebastià; qui bones obres farà, no tindrà por del dimoni.

Reflexió preliminar

Basta una ullada a la premsa per adonar-se que sant Antoni és un sant ben viu. I no solament pels nombrosos actes programats (dia desset la premsa fa referència a actes en trenta-quatre localitats mallorquines) sinó també per la quantitat de pàgines i/o articles anteriors i posteriors que hi fan referència.

Potser ni la "identitat" ni la "intensitat" de la festa es reparteix amb les mateixes cullerades, cada poble ho celebra a la seva manera. Potser algunes són més "mediàtiques" i altres resulten més vitals; unes incideixen més en el foc i en el cant, altres en les carrosses, unes són més per mirar i altres per fer... es podria dir que, avui per avui, hi ha una mica de tot.

Si comparem el que podem viure avui amb el que assenyalen tant J. Amades en el seu "Costumari", publicat en els anys cinquanta (parla de foguerons a Artà i altres a Capdepera, Llucmajor, Inca, Manacor i Son Cervera i de festa a Artà, Manacor, sa Pobla i Alaró), com Antoni Galmés, en el seu "Folklore

de las Islas Baleares" (parla de la revetla en alguns pobles de Llevant), com Josep Massot en el seu "Cançoner musical de Mallorca", on recull tres tonades diferents, una de Sant Eugènia i dues d'Artà (la tonada per a felicitar i la cançó des beure)... a grans trets, i sense aprofundir gaire, es podria assenyalar que hi ha una mena de reverdiment de la festa.

Si això fos cert, podem deixar una qüestió oberta: per què una festa pagesa com la de sant Antoni, reverdeix en una societat, la mallorquina del segle XXI, on gairebé ja no queden pagesos?

Malgrat pugui quedar alguna rajola amb la figura del sant aferrada en alguna casa de foravila, són ben llunyanes en el record les estampes de paper del Sant que, adesiara, es penjaven amb tatxetes, en un racó privilegiat de la sollar. Aleshores -Mallorca preturística- el porc era molt més que un animal, calia demanar la protecció de sant Antoni perquè havia d'arribar a "ses matances" per, així, poder omplir la perxa.

Però deixem-nos de coverbos perquè precisament sant Antoni no és una festa per pensar sinó per viure i per gaudir.

Sant Antoni gloriós de Viana anomenat, siau es nostro advocat de tot perill guardau-mos

Elements bàsics

El foc, purificador, capaç de cremar i fer desaparèixer allò que no volem o no ens agrada de nosaltres mateixos. El costum de fer foguerons en dates assenyalades es ben viu en tot el mediterrani.

El dimoni, la dolentia, que indefugiblement serà vençuda pel sant. La lluita entre el bé i el mal també és una constant. Les rondaies en el fons plantegen sempre la qüestió. Fer el mal no ho paga, car a la llarga sempre guanya el bé. (Ben mirat és un missatge que, veient els darrers esdeveniments: destrucció de territori, llengua i cultura, potser ens hauríem de replantejar).

La gent, la participació de la gent: portant l'animal a beneir, preparant carrosses, fent gresca en els foguerons o puntejant una jota espolçada.

Sembla que, en alguns indrets, va substituint la participació popular per l'espectacle. Res no resulta més fàcil que, amb doblers públics, contractar professionals que "facin" perquè la gent pugui "mirar". La intervenció, moltes vegades excessiva, dels poders (doblers) públics en les festes populars, vet aquí un altre tema de debat.

Assistiu a lo elogi del Sant que hem de venerar i, ara, per acabar, diguem: Visca Sant Antoni

Una experiència vital

Havíem anat a sant Antoni d'Artà, vàries vegades, però mai fins enguany no havíem arribat a l'emoció, a comoure'ns, o seguint el sentit etimològic del mot, a "posar-nos en moviment".

Vam gaudir d'uns bons introductors (bàsics en qualsevol manifestació popular): na Maria "Corpa" i en Rafel "Truco" ens portaren de la mà fins arribar al bessó de la festa artanenca: la capta pel poble, ja el dissabte de matí, amb la música i els dimonis, les sopes al migdia, la sortida dels dimonis de ca l'Obrer per anar en processó fins a Completes, davant la capella del sant, l'acompanyament dels dimonis pels foguerons, cançons i més cançons, sopes, coca, vi i xulla torrada, ara aquí, ara allà...

Quan, estant estret com una sardina, veient com aquella gentada, normalment jove amb camisa blanca i mocador vermell al coll, va augmentant paulatinament el tò i el ritme de les cançons... te n'adones que, en un acte reflex, els pels del braç d'adrecen.

Quan, sortint de completes i escoltant la música, te n'adones que els peus, sense una ordre conscient, segueixen el ritme de les cançons de la banda.

Quan, estant en un fogueró, sense conèixer gairebé ningú més que els companys que t'orienten, et trobes, en un moment determinat, fent el coro a les cançons que canta un petit grup, amb un tassó de vi a la mà que no saps d'on t'ha arribat.

Quan entres en una cotxeria i t'ofereixen sopes i panxeta i plats dolços sense saber ben bé per què, fent festa...

Després, quan ha passat tot, te n'adones que, potser, has arribat a entendre el sentit de sant Antoni: participació generosa i desproblematitzada, desig d'atendre i d'agradar, compartir (beguda, taula i sentiment receptor). Certament i com diu na Maria, hi ha coses que s'han de viure, no es poden contar. I així és.

Sant Antoni ja és vengut
amb un ase amb quatre cames,
amb un covo d'ensaïmades
i una botella de suc

Una anàlisi comparativa

Indefugiblement, una vegada viscuda l'experiència s'estableixen anàlisis comparatives, més o menys automàtiques. D'entrada, aplicant criteris simplistes ho atribueixes al "caràcter" (ets artaners són més rics amb una pesseta que no es llorencins amb un duro). Posteriorment te n'adones que hi ha elements diferencials que es poden discriminar i mesurar. A manera d'exemple:

- Hi ha algú que se'n cuida. L'Obreria, un grup de persones que treballa perquè tot surti bé

- Hi ha uns criteris assumits i recordats ("Les carrosses participants han de ser típiques de la nostra pagesia, antonianes i dignes de la festa. D'altra manera seran excloses de la cavalcada i acompanyada")

- Hi ha generositat (sobretot dels que tenen cotxeria oberta i fogueró davant caseva), desig de participació (la gent canta, no escolta) i implicació de gairebé tothom (en el programa s'assenyalen 371 donacions que conformen els premis de les carrosses, separant els premis "generals" dels especials per al bestiar - No hi ha diferenciació entre el "poder" i els altres (A Artà la batlesa cantava com els altres i "rebia" també qualche cançó), tothom és igual, ningú planteja espectacles per "destacar singularment".

- El "dret de participació", tant a l'hora de conformar l'Obreria, com a l'hora de "ser dimoni", com a ... no s'entén com una "obligació necessària", sinó amb l'orgull social d'un "paper" reconegut i excepcional (per exemple els dimonis s'entrenen durant mesos per aconseguir la "lleugeresa" singular i necessària).

- Es dona una "litúrgia" en la celebració dels actes. Tothom sap allò que ha de fer i el que no ha de fer (és impensable que allà, un "paisà" pugui interrompre el ball dels dimonis, la gent ho rebutjaria de cop)

Maneres de fer.

Diguem: "Visca sant Antoni",
amb so mocador en es coll.
Amb so sò d'es picarol,
farem fugir el dimoni.

Antoni Maria Alcover

Pau Quina

Per tal de començar el 2004 us vull presentar una petita biografia d'un dels personatges més importants de la cultura catalana, mossèn Antoni Maria Alcover. D'ell cal dir, primerament, que nasqué el 2 de febrer de l'any 1862 en una possessió prop de Manacor i allà visqué la seva infantesa, marcat pel tradicionalisme i rustiquesa de la seva família. Després, l'any 1877, passà a viure a Ciutat per estudiar en el Seminari. Allà, encara molt jove, ja començà a escriure en la "Sociedad Religiosa-científico-literaria", que pertanyia a un grup de seminaristes. En aquesta societat escrivia de tot: contarelles, articles, versos... i en els seus escrits ja s'hi endevinava un estil agressiu, que serà el que el caracteritzarà posteriorment.

Abans de fer-se important com a filòleg, Alcover, gràcies a les seves contarelles i rondalles, destacà en el camp de la literatura folklòrica. Per recollir i escriure les seves contarelles i rondalles es decidí a documentar-se de la gent pagesa, la qual cosa té molt mèrit i demostra la seva fidelitat a la cultura popular. D'aquesta manera les seves contarelles i rondalles conservaven tota la frescor i naturalitat de la conversa del poble, intensificada encara per la vivacitat de l'estil propi d'Alcover. De la seva producció rondallística cal destacar l'*Aplec de Rondaies Mallorquines*, que consta de 24 volums i es tracta d'una de les col·leccions rondallístiques més extenses del món. El seu èxit fou immens i encara avui tothom coneix el pseudònim d'en Jordi des Racó, amb el qual Alcover firmava les seves rondalles.

Alcover també destacà en la seva època com a periodista. Els seus arti-

cles, quasi sempre polèmics i agressius, causaven un gran escàndol entre la gent i solien tractar temes religiosos o polítics. La seva primera etapa periodística important cal situar-la en el diari *El Ancora*, en el qual va començar a treballar l'any 1885. Després d'aquesta primera etapa exitosa va estar absent una sèrie d'anys, però tornà a emprendre una altra aventura periodística en el diari catòlic *La Aurora*, sota el pseudònim de *Revenjoli*. Aquesta segona aventura l'inicià el març de l'any 1910 i l'acabà a la darrera de l'any 1916.

Sense voler restar importància als articles i a les rondalles que va escriure, cal reconèixer que la figura d'Alcover sempre serà més recordada per la seva tasca filològica que per alguna altra cosa. I és que ningú pot oblidar que fou ell el gran propulsor del famós diccionari que avui coneixem com a *Diccionari Català-Valencià-Balear*. Resulta que ja quan escrivia les seves contarelles i rondalles s'adonà de la gran força expressiva del llenguatge mallorquí i com que els temes folklòrics exigien una constant observació i anotació del vocabulari popular, anà cobrant afició a aquesta tasca i concebí la idea de fer, amb el temps, un diccionari català més extens que els que fins aleshores s'havien publicat. Precisament per iniciar el seu projecte, Alcover publicà la *Lletra de convit*, en la qual entre altres coses explicava l'abast

totalitari que volia donar al diccionari que projectava. La seva intenció era que contingués la llengua catalana en totes les formes (antigues, modernes, parlades i escrites). Durant l'any 1901 la *Lletra de Convit* s'escampà per tot el territori català i això, més una sèrie de viatges propagandistes que féu, provocà la formació d'una nombrosa colla de col·laboradors i corresponsals. A més, un gran entusiasme s'apoderà de la població, que esperava la publicació del diccionari amb molta il·lusió. Però era un projecte llarg i difícil i tardaria bastant en realitzar-se, així que la gent es va haver de conformar en llegir el *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, en el qual Alcover donava tota quanta notícia tingués relacionada amb l'obra del seu diccionari.

El diccionari, que en principi s'havia d'anomenar *Diccionari Català*, s'anava fent a un gran ritme i Alcover contínuament rebia cèdules dels seus col·laboradors, les quals s'arribaren a acumular i calgué construir una calaixera per contenir-les-hi. Aquest ritme de feina vertiginós provocava que Alcover quasi no tingués temps de fer res més. No obstant això, encara es va permetre el luxe de convocar un Congrés de la Llengua Catalana, no per resoldre i definir qüestions, sinó per promoure fortament l'estudi profund i complet de la llengua catalana. El congrés es va fer el dia 13 d'octubre de l'any 1906 i tingué un gran èxit de participació.

Dins l'Institut d'Estudis Catalans es va crear la Secció Filològica i se n'eleugí Alcover com a president. Per lògica, el seu projecte del diccionari quedà incorporat a l'Institut, que passà a emparar-lo i patrocinar-lo. A més, com a conseqüència de tot això, la calaixera es traslladà a Barcelona, al local de l'Institut. Per lògica caldria pensar que Alcover devia estar molt a gust com a president de la Secció Filològica, però realment sembla que no fou així. Des del primer moment tingué fortes desavinences amb els seus companys de l'Institut: primerament amb Fabra per l'acceptació de les Normes Ortogràfiques i després amb Griera per la confecció de l'*Atlas lingüístic*

català. Per sort Prat de la Riba, president de la Mancomunitat en aquell temps, tenia la suficient destresa per posar pau entre els membres de l'Institut i soluciona tots els problemes. Però Prat de la Riba morí dia un d'agost de l'any 1917 i a partir de llavors les coses empitjoraren. Alcover retornà la calaixera del diccionari a Mallorca i redactà el seu primer *Manifest contra l'Institut*. Les primeres reaccions no es torbaren en arribar i d'aquesta manera s'obrí una lluita entre els dos bàndols que durà bastant de temps. Alcover arribà a redactar fins a cinc manifestes, en els quals atacava amb excessiva duresa alguns membres de l'Institut i això provocà que el seu prestigi davant la gent catalana empitjorés molt.

Totes aquestes polèmiques no enfonsaren Alcover, que seguia amb la idea d'acabar el seu projecte del diccionari. Com que no podia comptar amb l'ajuda dels estaments de Catalunya (a causa de tota la polèmica esmentada abans, la qual li feu baixar el seu prestigi) decidí anar a cercar ajuda a Madrid i ho aconseguí. D'aquesta manera la subvenció del *Diccionari Català* va ser inclosa en el pressupost d'Institució Pública de l'Estat Espanyol.

A partir d'aquesta subvenció de Madrid el projecte del *Diccionari Català*

es va reactivar i les cèdules afluiren a la calaixera per centenars de milers (basta saber que de l'octubre del 1920 al juny del 1921 s'ingressaren més de 800.000 cèdules). En aquesta mateixa època, Moll s'incorporà definitivament en el projecte com a secretari de redacció. Les coses anaren tan bé que ja a principis de l'any 1924 l'estat d'ordenació de les cèdules permetia començar la redacció definitiva del diccionari. D'aquesta manera s'arribà a un dels punts finals del projecte: la redacció del diccionari.

La subvenció de 25.000 pessetes continuà posant-se en el pressupost del Ministeri d'Instrucció Pública de l'Estat Espanyol durant sis anys consecutius, però en el juny de l'any 1926 cessà de rajar aquella font d'ingressos. No obstant això, Alcover tenia clar que volia acabar el seu projecte i finalment, després de molts esforços, a les acaballes de l'any 1926 aconseguí publicar el primer fascicle del diccionari, que finalment s'arribà a dir *Diccionari Català-Valencià-Balear* més que *Diccionari Català*, perquè Alcover tenia por que si el titulava amb aquest nom darrer, els illencs i els valencians no el consideressin com seu. Així les coses, a poc a poc i amb grans dificultats, ja que no trobava el suport de ningú, s'anaren publicant els fascicles del *Diccionari Català-Valencià-Balear*,

que no eren rebuts amb gaire entusiasme per la gent, perquè s'havia format, fins i tot a Mallorca, una atmosfera estranya al voltant d'Alcover.

El dia vuit de gener de l'any 1937 Alcover digué adéu a la vida a causa d'un fort atac d'apoplexia. Amb la seva mort deixava incomplet el seu projecte, però abans de morir va assegurar-se la seva continuació amb la constitució de l'Editorial Alcover S.L., en la qual hi incorporà Moll, que finalment seria la persona que finalitzaria l'obra del *Diccionari Català-Valencià-Balear*.

En conclusió, podem destacar Alcover com un dels homes més importants dins la Filologia Catalana. El seu mèrit és innegable, perquè gràcies a ell actualment tenim un diccionari complet de la llengua catalana. A més, a part d'això, voldria destacar el seu caràcter caparrut que el permeté treballar amb el seu diccionari fins a la mort. Qualsevol s'hagués retut davant una empesa tan llarga i difícil, però ell, fins i tot quan va ser abandonat per tothom, seguí amb el seu projecte endavant. Per finalitzar també voldria destacar la seva personalitat polivalent, ja que a més de periodista, escriptor i filòleg (les tres coses en les quals destacà més), també fou vicari general, historiador, arqueòleg i arquitecte.

Tal dia com avui

Josep Cortès

ARA FA 115 ANYS

* Que es va beneir el retaule de l'altar major de l'església de Sant Llorenç. Del que hi havia abans no se n'ha sabut res més.

ARA FA 110 ANYS

* Que Mateu Femenias Galmés cessà com a batle, però en sortí reelegit.

ARA FA 100 ANYS

* Que Antoni Alemany cessà com a batle de Sant Llorenç. El substituï Bartomeu Umbert.

ARA FA 65 ANYS

* Que s'instal·là el primer telèfon en el poble.

ARA FA 55 ANYS

* Que es publicà la primera edició de la novel·la *Flor de Card*, de Salvador Galmés.

ARA FA 50 ANYS

* Que es va prendre l'acord d'afaltar tots els carrers del poble.

ARA FA 45 ANYS

* Que es va crear la segona Societat Columbòfila de Sant Llorenç.

* Que la companyia GESA es va fer càrrec del subministrament elèctric.

ARA FA 30 ANYS

* Que el Club card va recuperar la tradició de representar El rei Herodes.

ARA FA 20 ANYS

* Que posaren *Mestre Guillem Galmés* com a nom de l'escola

ARA FA 15 ANYS

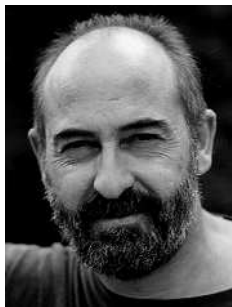
* Que Rafel Duran estrenà *Zòmit*, la seva primera obra de teatre.

* Que Margalida Fullana es proclamà subcampiona juvenil d'Espanya i guanyà la pujada a Montjuich.

* Que la coral Monteverdi, dirigida per Josep Ros i amb seu a Sant Llorenç, donà el seu primer concert.

ARA FA 5 ANYS

* Que va caure una forta nevada a Sant Llorenç, cobrint de 3 a 15 cm, segons els indrets.

Si va dir ver, la majoria dels membres de la Unió Ciclista Sant Llorenç són més aviat roquers i, bé perquè els agrada dormir sempre en el mateix llit o solucionar els problemes de metabolisme en el lloc comú de sempre, bé perquè la dona no és tan permissiva com voldrien, la veritat és que costa molt fer-los agafar el bolic i anar a romadre a fora-poble. De fet, fa anys que es va intentar infructuosament fer una ruta que contemplava passar la nit a Sóller, però sempre es trobaren excuses i la cosa no va arribar a bon port. Enguany, però, amb motiu del XX aniversari del club, no hi havia excuses que hi valguessin i i consentiren fer la volta a Mallorca en bicicleta.

Es va establir la sortida per dia 10 de gener, sant Gem, a qui se sol invocar per fer cobrar gana als desganats, i l'expedició va estar integrada per nou corredors -els qui solen sortir cada diumenge, llevat d'en Tolo, que tenia feines i no va poder partir- i dos integrants de l'equip de suport: en Toni

Amer, que se'n va cuidar de conduir la furgoneta i fer les fotografies i en Guillem Soler, encarregat de posar els parxes i fer les bicicletes netes si plovia. Aquest darrer va dur sort, perquè no va ploure ni hi va haver ningú que foradàs, per la qual cosa es va limitar a passejar-se per Mallorca possiblement els dos dies més esplèndids de tot l'hivern. Com que només donava ordres, algú el va batiar com en *Solevarri*, com el director esportiu del flamant nou equip de les Illes Balears.

Dia 10, idò, partiren cap a Manacor, Petra i Sineu, on berenaren acompanyats de dos veterans del club: en Toni *Sicilio* i en Pedro *Ueu*, que després de l'avituallament tornaren cap al poble amb un pedal davant l'altre. Es retrataren baix de l'estàtua de n'Alomar, el ciclista sineuer que la dècada dels anys cinquanta va perdre la vida per terres gallegues i continuaren cap a Inca, Selva i Caimari, on s'encomanaren a la Mare de Déu Trobada perquè els donàs forces en la ruta de muntanya que els havia de portar fins a Ciutat.

La pujada a Lluc va anar molt bé perquè tots se la prengueren amb tranquil·litat i sense presses, ja que sabien que la processó era llarga i el ciri curt, i no era hora de fer valenties. A la gasolinera arplegaren el grup, begueren, descansaren cinc minuts i tornaren pujar damunt la bicicleta per seguir fins a Escorca i el Gorg Blau, on es tornaren retratar davant l'embassament per immor-

talitzar la gesta.

El tram que transcorre entre els dos gorgs més famosos de Mallorca -el Blau i el de Cúber- no es puja sense pedalejar, i més si un ja porta 13 km de costes, però els nostres corredors tenen una gran capacitat de sacrifici i estan més forts que un mac de torrent -alguns no només hi estan sinó que també hi van- i els superaren sense majors dificultats, així que poc a poc però sense aturar-se aviat creuaren el quarter militar i arribaren al túnel que marca el final de la segona pujada del dia. Durant l'ascensió pogueren contemplar l'esplèndid paisatge de Cúber, amb el puig de l'Ofre al fons, ja que el dia acompanyava i tenia una gran visibilitat.

Des del túnel fins a Sóller hi ha 14 quilòmetres de baixada, que recorregueren en un santiamèn, sobretot en Tete, en Felip i el cronista, que aconseguiren un promig de 52 km/h. Aquests dos darrers, tot s'ha de dir, no solen destacar gaire a les costes, sobretot quan les pugen, però a les baixades i pel pla, mal m'estar dir-ho, pareix que duen un pebre coent dins el cul. Al cronista, en una petita badada, li va faltar un pèl de monja per sortir de la carretera, tanta sort que s'havia encomanat a les maresdeu Trobada i de Lluc, que si no...

A Sóller dinaren al restaurant Sa Teulera, just a l'entrada, i no li pegaren gaire fort perquè els esperava el coll i no era cosa d'anar de berbes.

El coll de Sóller té una longitud de 9 km, un desnivell de 470 metres, un pendent mig del 5'3% i un coeficient de dificultat 74, el que vol dir que no és re-comanable pujar-lo en haver dinat i amb les cames fredes i cansades, després d'haver recorregut gairebé un centenar de quilòmetres, molts d'ells de costes. Però com que no hi havia més remei, hi torceren el coll i l'investiren tira-tira, sense frissar, sabent que en esser a dalt els seria fàcil arribar a Ciutat.

Coronat el coll, l'equip de suport havia comprat taronges que s'empassolarem sense tocar voreres i tot seguit li acoparen per avall cap a l'hotel, passant com un llamp ran de Raixa, de son Reus i de la nova presó, que ja tenien ganes d'arribar per descansar una mica.

La ruta d'avui, per tant, va esser una de les més dures que havien fet mai: un recorregut de 128 km, pujant les costes de Lluc, el Puig Major i el coll de Sóller. *Ja li posaran terra an aquest cep!*

L'hotel que tenien reservat era el Bosque, de la cadena Sol, just al començament de la costa que puja al castell de Bellver. Els més agosarats, per arrodonir la festa, decidiren arribar fins al mateix castell, però la majoria es va decantar per contractar les habitacions i arraconar les bicicletes a un soterrani, prop de la bugaderia. Llevat d'en Busquets, en Rafel, en Jaume i en Toni Amer -que se n'anaren a fer una bona sesta-, la resta d'expedicionaris es va relaxar prenent un bany a la piscina climatitzada de l'hotel, i després es va donar lliure fins les vuit i mitja perquè s'estirassin damunt el llit, llegissin el diari o se n'anassin a passejar.

Un poc abans de les nou es trobaren al bar de l'hotel, agafaren dos taxis i la furgoneta i es dirigiren al restaurant ca'n Pedro, per la banda de la Bonanova, on els serviren una picada i un bon plat de darrerria, que se l'havien ben guanyat.

En haver sopat n'hi va haver quatre que se'n tornaren a l'hotel en la furgoneta, però la resta es va estimar més estirar les cames i va recórrer a peu els més o manco quatre quilòmetres que hi havia, passant per uns indrets la mar

de tranquils, per on la majoria no hi havia estat mai. Es desitjaren bona nit i se n'anaren a jeure amb un peu davant l'altre, que l'endemà els esperava una ruta que rondaria el centenar de quilòmetres, i calia escometre-la reposats.

L'endemà de matí, el recepcionista els va cridar a les 7, i mitja hora més tard ja eren al menjador esperant que obrissin per posar les miques necessàries per envestir la ruta del diumenge, que no se la traurien tossint.

El desdijuni era molt, però molt complet, des de quatre o cinc castes de pa, dolços, ensaïmades, cruasants, fruites, sucs i fins a mitja dotzena grossa de plats salats, com salsitxes, ous... en fi, que es posaren les bótes fins al punt que n'hi va haver que proposaren no aturar-se a berenar, com estava previst.

En haver acabat, recolliren les bicicletes i les bosses de la roba, pagaren els deutes, es retrataren a la porta de l'hotel i partiren cap al passeig Marítim, des d'on agafaren un carril-bici que, passant pel Portitxol i el Molinar els duria fins al Coll d'en Rabassa, on, mal assessorats per un vell que passejava un ca, perderen els papers i hagueren de recórrer un bon tros a peu i amb la bicicleta damunt el coll, botant tancats de fil de ferro, ja que es va acabar l'asfaltat i no sabien com sortir de l'embolic. Tanta sort que recobraren el bon camí i continuaren per Ca'n Pastilla i S'Arenal, localitzaren la furgoneta amb el mòbil i reprengueren la ruta prevista.

Per devers Son Verí comença una

costa dolça, però molt llarga que, passant per les urbanitzacions de Badia Blava i Badia Gran, arriba fins al Cap Blanc. Per aquells indrets els de la furgoneta els comunicaren que un poc més envant hi havia quatre nines en bicicleta que estaven ben bones i que si feien via les agafarien. Dit i fet, estregueren les barres, pujaren un pinyó i *suaren sa llet de s'enconar* per veure si les aglapirien, però quan voltaren una corba els va caure l'ànima avall, perquè les veieren que ja tornaven enrera i sols no tengueren temps de mirar-se-les de prim compte. Mala sort!

El programa contemplava aturar-se a berenar al bar del poblat talaiòtic de Capocorb Vell o a ca's Busso, però entre que uns frissaven i altres que no tenien gaire gana, seguiren pedalejant fins a Campos, on la majoria es va renegar i s'aturaren a ca'n Nina a pegar un rovec, descansar i fer un cafetet, que ja duien prop de seixanta quilòmetres sense aturar-se i tampoc no era cosa de voler fer de valents, com si fossin professionals de bon dir de veres. En Jaume Ferrer, com que havia d'acompanyar el seu fill a l'aeroport, frissava i només va menjar una llepolia i va partir totsol cap al poble, després d'haver donats els molts d'anys a la resta de corredors

De Campos, amb un poc de ventet a favor, es dirigiren cap a Felanitx, Manacor i Sant Llorenç, conformant un recorregut planenc de 97 km que a tots els va parèixer llarg, perquè 225 km en dos dies no són rutes que un estigui acostumat a fer, i la veritat és que tots frissaven d'arribar.

En conclusió, exceptuant el tram del Coll d'en Rabassa, va resultar una experiència ben agradable i positiva, ja que la meteorologia no podia ser més favorable, sobretot tractant-se de ple hivern, ningú no va caure ni tengueren cap avaria mecànica, recorregueren molts de quilòmetres i pujaren moltes costes, no hi va haver cap discussió i s'ho passaren d'allò més bé. Què més es pot demanar? Que l'any que ve es torni repetir amb els mateixos resultats.

Josep Cortès

L'exploració de la platja de Sa Coma (XX)

Antoni Sansó

18 de juny de 1997

Els mitjans de comunicació informen que Hisenda està investigant tots els implicats en el cas Royaltur. Entre les societats investigades es troba Tritur SA, relacionada amb la família Moll i Antonio Garau, cap de Costes de Balears quan es va concedir l'exploració de la platja de Sa Coma a Redo SA.

Dins certs mitjans financers es comenta que l'activitat inspectora d'Hisenda, posada en marxa per les denúncies de Jaume Moll, sobre aquest laberint de societats estrangeres, pot tenir un efecte boomerang sobre el denunciador, en no haver calibrat bé la repercussió que aquestes inspeccions tindran sobre els antics propietaris del grup Royaltur.

22 d'octubre de 1997

En declaracions als mitjans de comunicació, Jaume Moll manifesta que se sent amenaçat però no té por de què tractin d'aplicar-li la "solució Martí Ferrer", fent així referència a l'empresari trobat mort fa uns anys al polígon de Son Castelló.

Moll manifesta a la vegada, que

el seu patrimoni en mans de Inmobiliària Alcázar, serví per finançar el Bon Sosec i el túnel de Sóller i que els denunciats per estafa varen tenir l'ajuda d'importants polítics llavors en el poder.

No cal recordar que està parlant de dos casos ben coneguts de corrupció política, que tan sols un implicat com ell pot conèixer amb tanta claredat.

Comissió de Govern de 8 de març de 1998

La Comissió de Govern, com els altres anys, informa desfavorablement la sol·licitud de Redo SA per a la instal·lació d'hamaques i altres elements a la platja de Sa Coma, i remarca que l'Ajuntament considera necessari instal·lar tres torres de vigilància amb socorristes.

28 de març de 1998

Damunt el diari "La Voz" apareix aquest escrit: "En la meua opinió, la Justícia no es pot permetre, baix cap concepte, que aquests *listillos* vagin per aquest món actuant impunement amb tècniques fraudulentoses. A Espanya tenim varis il·lustres estafadors, que a pesar

del seu nom, categoria, prepotència, superbia i desitjos del que no és seu, han caigut en les xarxes de la Justícia i estan a la presó. Hem d'acabar d'una vegada per totes amb aquesta lacra".

Qui escriu això, referint-se als denunciats per ell, no és altre que Jaume Moll. Cal encara la possibilitat de més hipocresia d'aquest personatge?

23 de maig de 1998

Jaume Moll dóna per finalitzada una sèrie d'articles que ha anat publicant damunt el diari "La Voz" sobre el cas Royaltur i la querella presentada contra els ex-directius de la Banca March i Inmobiliària Alcázar. Acaba aquest darrer article afegint que la família Moll no necessitava la intervenció de falsos, estafadors i gent més pròpia de les claveres per acabar en les seves empreses, cosa que el du a ratificar la seva constant afirmació de què estam davant la major estafa realitzada a Mallorca.

Per la meua part i després del que coneixem fins avui, vull ratificar el títol d'aquests escrits: "Història d'una injustícia", la major que s'ha fet al municipi de Sant Llorenç fins al dia d'avui.

Batec

El primer diumenge de desembre sense gaire anuncis ni publicitat (no vaig ser capaç de veure'n cap notícia al web de l'Ajuntament) ocorregué un fet insòlit: la majoria de comerciants de Sant Llorenç des Cardassar va muntar una paradeta a la plaça Nova per fer festa, per fer poble i, també, però amb menor escala, per oferir els seus productes. Als vianants.

I dic insòlit perquè, descomptant les aportacions a la fira nocturna, i en tot cas mesclats amb altres paradetes, no recordo cap manifestació semblant: el comerciant de Sant Llorenç fent una fira local!

Crec que les vendes no degueren ser gaire significatives, però molta gent sortí al carrer. Entre mirar, comprar

alguna coseta i la tassa de xocolata calenta que oferia la tercera edat hi havia, a la plaça, una desconeguda i certa atmosfera de festa pre-nadalena.

Demanat demanant em van dir que qui havia estirat els comerciants perquè sortissin al carrer era en Pascual i qui havia controlat la xocolata, na Maria. Idò!

No sembla que faci falta, però si l'any que ve hi ha una mica més d'informació prèvia i un polset de música encara sortirà més rodó.

* * * * *

Dissabte, dia 20 de desembre, a l'Auditori d'Alcúdia, l'Obra Cultural Balear va fer la tradicional entrega dels "Premis 31 de desembre"

El reconeixement a una feina feta en defensa de la llengua i cultura d'aquesta Terra sempre resulta un acte important, transcendent i agradós. Tant pel fet en si mateix, com per la feina que hi ha rera cada un dels homenajats.

Però quan qui surt a rebre un dels premis és una d'aquí, i a més és el primera, llavors el cors s'eixampla encara més.

N'Antònia Santandreu Servera ("Palera"), juntament amb una companya, va rebre una distinció pel seu treball "Llança-t'hi a parlar en català" dirigit, segons tenc entès, als pares dels nins immigrants.

Per moltes raons, enhorabona Antònia!

Guillem Pont

Cap o cua té

Guillem Pont

Cap o cua, principi i fi, una cosa i l'altra... aquesta dualitat la representava el déu de dues cares Janus (molt possiblement origen de "januarius" = gener). Era un déu que regia el principi de totes les coses i tancava i obria les portes dels anys, dels temples i del cel.

Curiosament els romans, ja abans de l'arribada de Jesús, solemnitzen el primer dia de l'any amb sacrificis especials i intentaven deixar les velles enemistats visitant-se un amb altres.

Ben a principis de mes, els Reis, ostentació a balquena i regals per a infants i grans... i les primeres gelades espectaculars i contundents. Bé, primeres i gairebé úniques car certament ha estat el que podríem dir un gener dolç. Tan dolç que els ametlers han esclatat en floració, tot un espectacle visual d'aroma, però també efímer, amb un tres i no res, amb una setmana, apareixen les fulles i cauen els pètals.

Ben diferents en resulten les flors de la vidalba (Clematis vitalba), aquesta planta enfiladissa que tant agrada a les cabres, que duren i duren... primer en forma de campaneta blanca i posteriorment mostrant la seva característica pelussa, un procés que dura mesos.

Sens dubte les fruites del gener en són les taronges. El taronger (*Citrus aurantium*), resulta un arbre tan "normal i habitual" en els nostres corrals que, ni en fem cas, però resultat tot un prodigi de colors, olors i sabors de cap a cap d'any.

Els fruiters de pinyol (cireres, albercocs...) ara nus de fulles, podran rebre els tractaments d'hivern, encara que alguns esperen que passin les gelades de febrer per a la poda de formació manteniment.

A l'hort, és temps de sembrar hortalisses d'hivern, i si hi ha sort i es disposa d'un terreny arrecerat, també potser podrem collir les primeres carxofes primerenques. I el dia de la Conversió de Sant Pau, a sembrar els alls i podar les parres.

Al voltants de ses Sitges, aquest mes de gener s'hi han pogut veure algunes vegades un agró ("garza real") de volar pausat i d'una envergadura superior al metre, de color cendrós blavenc, segurament malalta o despistada dels seus trajectes habitual (les fotografies que en tenim són, però, tan do-

lentes que no les podem mostrar), com a ocellot singular i espectacular. Però es deixen veure diàriament les titines blanques, a la carrera o a l'aigua superficial de la piscina tapada. I adesiara un xoric (*Falco tinnunculus*) volta, possiblement cercant ratolins, per les solls que hi ha més avall, vora el camí. També s'ha deixat veure un mussol que vigilava des de la teulada i alguna cucullada (en el diccionari cogullada -*Gasterita cristata*-, espectacular pel plometxo sobre el cap, trescant els terrossos.

Però la imatge seleccionada, en la qual posarem especial atenció és la que mostra els fruits vermells de l'esparreguera

(*Asparagus albus*).

La senzillesa del groc brillant dels pètals de la vinagrella (*Rumex bucephalophorus*), aquesta característica planta que, de nins, xuclavem i rossegàvem les parts més tendres i allunyades del llarg peduncle floral, per assaborir el característic gust agrenc. Flors que s'obren i es tanquen en funció de la intensitat del sol i que, atenent l'abella despistada que surt a la fotografia, podem deduir són també útils per a la fabricació de la mel.

Tant es possible mudar s'amor que jo tenc amb ella com fregir dins una pella escarxes de vinagrella en es fondo de la mar

Però potser la planta més espectacular del gener mallorquí és el marfull (*Vuburnum tinus*) que es troba en estat natural, a partir de certa altura, a la serra de Tramuntana. Mostra alhora fulles velles i tendres (dos verds), inflorescències obertes i encara per obrir (blanques les flors i vermelloses les poncelles) i els fruits, drupes blaves de l'any anterior. Tot un espectacle!

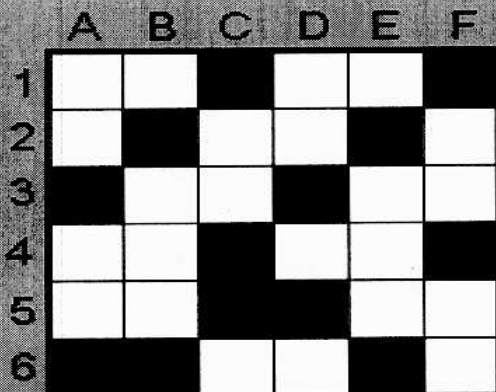
1.- Resol aquest encreuat numèric:

HORIZONTALS

- 1: $9 + 9 + 9 / 70 - 15$
- 2: $100 - 96 / 30 + 30 / 19 - 15$
- 3: $8 + 8 / 5 + 5 + 5 + 5 + 5$
- 4: $40 + 40 / 60 + 30$
- 5: $40 + 15 / 12 + 12$
- 6: $25 - 4 / 16 - 8$

VERTICALS

- A: $35 - 11 / 100 - 15$
- B: $2 + 5 / 99 + 6$
- C: $70 - 4 / 100 - 98$
- D: $25 + 25 / 3 + 3 + 3 / 87 - 86$
- E: $2 + 3 / 198 + 4$
- F: $15 + 15 + 15 / 50 - 2$

Margalida Fiol

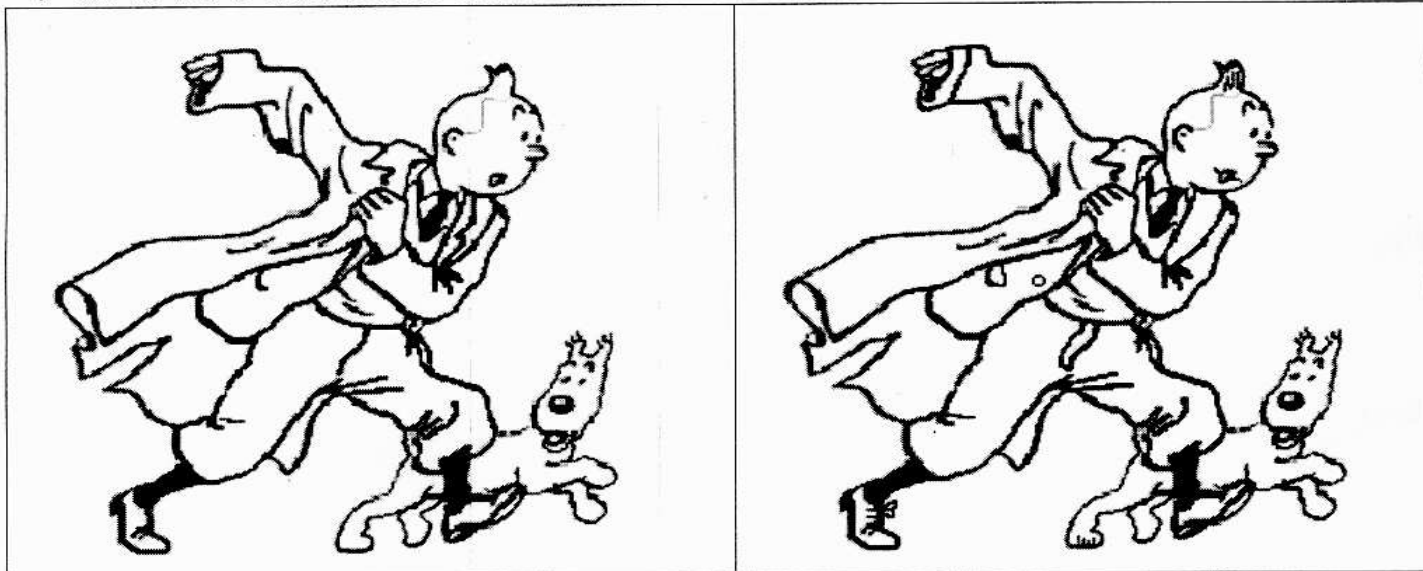
2.- Endevinalla:

**No sóc persona ni bèstia
i amb tothom estic tractant,
i sense boca ni llengua
Tot el dia estic xerrant.**

3.- Sabies aquesta dita?:

**FEBRER,
FEBRERET,
SET CADES I UN**

4.- Cerca les 8 diferències entre els dos dibuixos:

Solucions al número anterior

3.- Sopa de lletres:

V	C	Y	E	G	Q	D	S	I	R	G	N
L	E	N	B	Y	B	K	M	A	R	R	O
V	E	R	D	P	B	O	A	X	H	O	G
W	E	S	M	T	U	B	G	R	X	C	C
S	T	Q	G	E	A	T	S	O	U	J	F
I	S	A	L	I	L	A	O	S	J	F	Z
P	B	I	L	O	B	L	B	A	K	X	L

4.- L'indi diferent és la imatge E

5.- Endevinalla: L'hivern

6.- $2+2=4+3=7+3=10-5=5+3=8+4=12-2=10+8=18+2=20$

Ha mort Miquel Martí i Pol: vida i fets (i II)

Crom el Nòrdic

Per que Miquel Martí i Pol ha obtingut tant d'èxit?

Com és possible que Martí i Pol hagi obtingut aquest èxit tan sonat, tant entre crítics com entre la gent del carrer i entre personalitats tant diverses de la cançó i la política?

Una de les raons és la col·laboració que tingué amb tothom, poetes, crítics i cantants. Sens dubte, la seva obra Pol ha ajudat a la publicació de l'obra d'alguns poetes importants i d'altres de menys anomenada. També ha estat a l'inrevés, Martí i Pol ha utilitzat obres d'escriptors anteriors a ell, i gràcies al qual l'obra d'altres poetes pretèrits ha obtingut més anomenada.

També comptarà la simpatia que sentí envers el poble, cap a la gent de classe mitja i baixa, concretament la de Catalunya però sense excloure cap persona obrera d'enlloc del món. A part, el seu estil és molt fàcil d'entendre i planer: els sentiments més elevats i més humans troben en ell una fàcil expressió.

Un detall que sens dubte ha ajudat Martí i Pol ha estat el caràcter autobiogràfic de l'obra, present en molts dels seus escrits: quan narra les seves peripecies a la fàbrica, la mort de la seva dona, el patiment de la malaltia, etc., sense menysprear gens la seva intel·ligència, fou un home molt senzill que narrà una vida senzilla i, per a molts lectors, captivadora. Possiblement gent de tot tipus s'ha sentit identificada amb les seves anècdotes. Ell, per exemple, quan parla de la mort, evita descripcions metafísiques i complicades: senzillament explica el que sent i com ho sent amb naturalitat.

Hi ha qui dóna com una de les principals raons de l'èxit de Martí i Pol la seva malaltia, com si el lector tingués una certa compassió envers ell. Però aques-

ta justificació no és suficient com per explicar l'èxit continuat de tants anys davant aquest gran poeta.

(A títol personal, diré que he estat més un simpatitzant que un admirador de Martí i Pol, que n'he llegit només algunes coses i que no n'he comprat gaires llibres ni anat a gaires conferències. Però sempre he respectat la seva persona i figura).

Martí i Pol i la música

Per acabar, mencionaré breument la col·laboració del poeta amb la música. La música i la poesia sempre han estat interconnectades i en influència. Ell mateix va actuar com a cantautor el 1963, i se'n va gravar un CD: "Roda: homenatge a Miquel Martí i Pol". El nostre poeta va registrar una dotzena de temes casolans. El poeta de Roda de Ter acabaria, com Verdaguier, Maragall, Carner i Salvat-Papasseit, a ser "posat en solfa".

De fet, prop de 150 cançons de 50 discos compten amb poemes seus. I Lluís Llach va ésser, a més d'un dels principals cantants vinculats amb el poeta, un amic personal i íntim. Des del 1982 fins a la seva mort, Llach aprofitarà molts temes del primer en les seves cançons, especialment a "Un port de la mar blava" (1993). Però Llach no fou l'únic a col·laborar amb Martí i Pol: se li coneixen infinitat de cantants i de grups

(entre ells Climent, Paco Muñoz, Maria del Mar Bonet i Òscar Mas, entre molts d'altres) que utilitzaren poemes seus, la qual cosa ajudà el poeta a assegurar encara més la seva popularitat.

En la mort del poeta, Llach ha fet costat a la família i ha afegit que "Martí i Pol ha estat una de les veus de la poesia catalana més emblemàtiques de les últimes dècades (...). Amb un estil senzill, però amb una profunda càrrega reflexiva, es pot considerar un dels autors més venuts del gènere i un dels defensors fermes de la identitat catalana".

Dedicatòria personal a Miquel Martí i Pol

Malgrat no ésser personalment un gran fan de Martí i Pol, és inevitable que La Stoa li reconegui la gran tasca com a catalanista i que ens esforcem per continuar la lluita per la identitat catalana, actualment encara molt mastegada pels castellans. Des d'aquí t'agraeixo tot el que has fet per la nostra identitat. Martí i Pol, gràcies, i esperem que aviat algú reculli el teu relleu.

Informacions

Les fonts d'informació per a aquest article són:

- Diari *Avui*, 12.11.03, pags. 45 a 49
- Llibre *No estem mai sols. Conèixer Miquel Martí i Pol*, de Carme Pérez Arnau, que presenta alguns esbossos de la seva vida i la seva obra.

Passeig Marítim de Cala Bona, 10
07559 Cala Bona - Mallorca
Tel. 971 58 53 24

Joyeria MAR

Els peoners en diagnosticar l'E.L.A.: François Amilcar Aran i Guillaume benjamin Amand Duchenne

*Caty Salom ets santa,
nascuda a Santa Maria,
la més bona i divina,
i la teva bellesa és tanta
que ets com la llum del dia*

*Miquel Rosselló i Quetglas
(fragment)*

Si en la nostra anterior i agradosa compareixença damunt les pàgines d'aquesta gentil revista mallorquina vam contar com Charles Bell va dur a terme la primera descripció de l'E.L.A. bulbar, avui farem referència a François Amilcar Aran i Guillaume Benjamin Amand Duchenne, dos eminents investigadors que, seguint les petjades del fisiòleg escocès, van contribuir a fer amb més certesa els incipients diagnòstics d'Esclerosi Lateral Amiotròfica.

François Amilcar Aran va especificar, el 1848, una malaltia que encara no s'havia descrit i que es va batiar com Atròfia Muscular Progressiva. La va considerar una degeneració nerviosa diferent a les afectacions conegudes dels nervis perifèrics i la va atribuir a una lesió medul·lar, basant-se en la trobada de Bell i François Magendie, que consideraven -amb tot encert- les arrels anteriors de la medul·la, com les encarregats de les funcions motores.

Totes les investigacions fetes per Aran el van dur a publicar, el 1850, onze casos d'atròfia muscular progressiva, treball que va ser d'un gran ajut per tots els seus predecessors.

Com també va ser de suma importància la tasca duta a terme pel prestigiós neuròleg francès Guillaume Benjamin Amand Duchenne, nat l'any 1806 i traspassat el 1875.

Duchenne és considerat el fundador de l'electrodiagnòstic i l'electroteràpia. Cal dir que l'electrodiagnòstic és l'aplicació de corrents elèctrics per fer un diagnòstic. És usat especialment per a l'estudi de l'excitabilitat neuromuscular.

Quant a l'electroteràpia, és la part de la fisioteràpia que estudia l'ús de l'electricitat com a agent terapèutic. Hi són

emprats corrents galvànics, faràdics, sinusoidals d'alta freqüència, electricitat estàtica i diatèrmia. Cada una d'aquestes menes d'electricitat té una acció fisiològica diferent i diverses aplicacions terapèutiques.

La tasca desenvolupada per Duchenne en el camp de la investigació és sumament interessant, ja que va estudiar la fisiologia del moviment muscular i exposar, amb gran rigor experimental, la doctrina de les localitzacions medul·lars, convenent amb aquest treball François Amilcar Aran de què l'atròfia muscular era en realitat un tipus de

miopatia. És a dir, una alteració dels músculs esquelètics de qualsevol casta, i que es caracteritza per amiotrofia mancada d'espasticitat, o sigui, sense contraccions involuntàries i persistents d'un múscul o d'un grup de músculs. Aquest quadre clínic tampoc presentava afecció bulbar ni trastorns de la sensibilitat, però sí un curs molt lent però progressiu de la malaltia, que alterava de forma peculiar la musculatura extensora del coll i acabava produint en els pacients un típic vinclament del cap vers davant.

També devem a Duchenne la descripció d'una estranya malaltia caracteritzada per una paràlisi llavi-glosso-laríngea, sense signes piramidals ni alteracions de la sensibilitat denominada Paràlisi Bulbar Progressiva, hipotiposi feta l'any 1860.

Si més no, malgrat la teoria de Duchenne sobre l'origen miopàtic de l'atròfia muscular i de la paràlisi bulbar progressiva, en el proper capítol explicarem com l'autèntic origen d'aquesta malaltia és neurològic i no miopàtic.

I encara més, en el futur també explicarem que no es tracta de malalties diferents, sinó de distints estats de la mateixa afecció.

Però no avancem esdeveniments i, com molt bé diu el bon cantautor de Vilafranca de Bonany Tomeu Penya, "no passem l'arada davant el bou" i esperem a retrobar-nos, si Déu ho vol, aquí mateix per seguir lluitant contra l'E.L.A. mitjançant la paraula i la informació.

Miquel Jordan i Ronsano

Joieria Femenias

l·listes de noces i objectes de regal

Rector Pasqual, 8 - Sant Llorenç

Jaumet: Ja ho val, ja hi tornam a ser; després d'haver demanat noltros coses pes personatges públics an els Reis, ara mos convé mirar lo que possiblement han demanat ells directament.

Tomeu: Es serveis tècnics del Mallorca, sa seva petició ha estat que no hi hagi cap periodista que se dediqui a parlar de ses mancances de s'equip, perquè se podrien trobar amb sa necessitat d'un central jove. Com és possible que se donàs sa baixa an en Bua-des que és titular a l'Albacete?. Llavonses necessita un lateral esquerr, vos ne recordau que regalaren en David an el Sevilla? Després, una altra necessitat que té és un roba-pilotes en es centre d'es camp. En aquest el regalaren an el Tenerife, avui és un homo clau en es centre des camp del Sevilla. El Reial Madrid se pot gastar es luxe de cometre aquestes errades, però no un equip com el Mallorca.

Ramon: Ara diven que a partir del 2004 es polítics i es explotadors dedicaran cada dia a contemplar un paisatge natural o una obra d'art, i escoltaran mitja hora de música clàssica o llegiran poesia. Veiam si baixen a sa terra, perquè quants d'Ignasi Lulas Da Silvas manquen per humanitzar el món? Ara que noltros li hem donat es Premi Príncep d'Astúries, almanco es nostros polítics qualque cosa hauran après.

Xesc: El senyor Bush no els ha demanat res an els Reis; el rei és ell, i com a rei ha creat es club des pacificadors amb guerres preventives, per posar en es camí de sa salvació eterna aquesta gent antidemocràtica, inculta i tan salvatge que ni tan sols coneixe es drets humans, però, si han d'aprendre lo que són es drets humans des americans... perquè ells, quan invadeixen un país, com que són uns depredadors lo primer que fan és repartir-se es botí amb es

seus socis i inculcar es vasallisme cap an es invasors; no és raro que el PP s'hi apuntàs de cop.

Jaumet: Ara el senyor Asnar amb maquinària de mort perquè el senyor Bush li ha explicat sa necessitat de fer guerres anticipatòries, però inclou aquesta despesa extra en es pressupost de defensa. Com quedam, guerres anticipatoris o defensa? I si és defensa, defensa de qui o de què? Ara ells treuen pit, perquè Rússia, França i Alemanya han dit sí a sa seva tesi, però això no és una victòria, és simplement engolir davant s'imperialisme americà. I noltros, que es poble sí que està en contra de sa guerra, mos tocarà pagar tres-cents milions d'euros per complir amb el senyor Bush.

Ramon: Sí, en es segle quart abans de Crist en Bacon, un filòsof grec ja va escriure: "La tela d'aranya agafa les mosques, però les mosques grosses la rompen i s'escapen". Pareix ésser que amb això ses coses no han canviat gens perquè ses lleis actuals només enreden es petits i una de ses proves, a part de lo d'en Bush, és es cas d'en Sharon, perquè vos imaginau si un de noltros digués públicament: he decidit matar es meu veïnat? Idò en Sharon i en Bush es poden donar es luxe de cometre assassinats selectius i el món se queda tan tranquil. Tanta sort que som sa raça intel·ligent.

Julià: Bono, jo vos diré lo que estan demanant ses noves multinacionals i es globalitzadors an els Reis: les estan demanant que ensenyin aquest

credo: si ets pobre, fes feina. Si ets ric, però vas a jornal, fes feina. Si tens responsabilitats aparentment injustes: fes feina. Si ets feliç, dona sa cupa de sa teva felicitat a sa feina. Si ses penes te dobleguen, lleva-les-te fent feina. Si es teus familiars més estimats te són infidels, lleva't es mals pensaments fent feina. Si sa teva fe flaqueja: fes feina. Si perds es bon dormir perquè perds ses esperances, dedica't a fer feina com si te jugassis sa vida amb allò. Sia quin sia es teu problema, fes feina amb fermesa perquè es treball és es millor remei per curar ses malalties de s'homo, tan mentals com físiques.

Xesc: Ja vos diré ses quatre peticions fetes pel senyor Asnar an els Reis: 1ª) Fer-se una foto dins un vagó de tren a Hendaya donant sa mà an en Bush. 2ª) En aquesta precampaya, una oposició igual d'educada i de feble. 3ª) Uns nacionalistes igual de reivindicatius com es d'ara. 4ª) Uns votants tan pocs reflexius com es des darrers vuit anys.

Mariano: En Jaimito, que no havia pensat a escriure sa carta en els Reis i estava una mica endarrer per sebre si li havien duit qualque cosa, va a guaitar en es cuarto des seus pares i les troba fent un *soisante-neuf*; torna tancar sa porta, se seu en es passadís i exclama: llavors diuen que es pares no abusen des nins, i a mi perquè me mossec ses ungles me duen cada dos per tres a un psicòleg.

Joan Roig

Ultramillor

**Agència de viatges del grup A
Títol 999**

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720**

L'èter, trobada dels poetes

Isabel María Muñoz

(Continuació)

...I dins la celeste volta, envoltada per l'èter, on sols la veu dels artistes sona als acords de la sublimitat, submissa dins el seu idealisme als cors d'una música blava, sense cap rauxa de materialitat.

Front a la poesia joglaresca, sorgeix una forma més culta que seria cultivada pels monjos dins els monestirs. Fet molt natural, donat el paper que juga l'església com a dispositària i transmissora de la cultura durant l'Edat Mitjana.

Aquesta modalitat és el *mester de clerecía*. La seva estrofa característica és la quaderna via o *tetrástrofo alejandrino monorrímo*.

En les formes expressives del *mester de clerecía*, a pesar de la preparació doctrinal dels seus representants, són freqüents les frases pintoresques, tretes de la vida quotidiana, degut a què una de les seves finalitats consisteix en donar a conèixer al poble, els temes i les llegendes que li eren desconegudes. Però tampoc no es poden descartar els llatínismes.

A l'albada, dels seus poetes, solament hi ha constància històrica de Gonzalo de Berceo. És autor de poemes hagiogràfics i relatius a la Verge. Més en avant, ens trobarem amb l'arxiprest d'Hita i el canceller Ayala, les obres dels quals constitueixen una evolució del mateix.

En Berceo, sonen amb mestria les trompetes del *mester de clerecía*.

Com a fàcil d'entendre resulta que, part dels poemes pertanyents al *mester de clerecía* són anònims. Els seus autors són clergues seculars, o monacals, que a moments, a dies s'ocupen de traduir, de realitzar o de compondre una obra o una part de la mateixa d'una forma desinteressada, sense lucre. No fan una altra cosa que complir amb la missió que pertany a l'església viure en aquella època.

La resta de les manifestacions dels *mester de clerecía* són: el Libro de Apolonio, el Libro d'Alexandre i el Poema de Femán González.

(Exemple de *tetrástrofo*)

Clergues, monjos dins l'abadia tancats, estudiosos de la llengua romànç, els manuscrits, amorosos custodien. L'erudició fa que treballosos, els seus cultivadors beuen del llatí, fervorosos.

(Exemple de Berceo)

Anacronisme

I

La tradición mariana
Desde antaño se practica el culto mariano.
Hecho reconocido por el Obispo romano.
España, por excelencia, país mariano.
Vivencia de ayer, de hoy, de mañana: lo mariano.

II

Los pináculos españoles de la geografía,
salpicados de ermitas dedicadas a María,
muestra son de la religiosidad que se vivía
cuando, al clarear el alba, el día amanecía.

III

Las descripciones de Berceo, el verde prado,
las flores olorosas, los colores, alzado
de las aves el canto. Paisaje, no logrado,
alegóricamente en tono más elevado.

(Exemple de *quaderna via*)

Apolonio, rei de Tiro, al fi rescata
la seva esposa. D'Alexandre el sobrenom data:
Magno. Per a les seves proeses el món l'hi acata.
Amb González, l'èpica en clerecía es barata.

Els records

I

No hi tendràs records materials
-Tal vegada pel meu caràcter
o per la meva probresa-,
però del teu pit
no se n'aniran tan fàcilment
les meves paraules d'amor

II

Requiebres, calor, passió d'altres tindràs.
Més dins la teva ment,
dins el teu pensament,
els meus sobreviuran

III

I, com no vull polemitzar més,
amb aquesta paraula d'amor
universal Te quiero, m'acomiad.

**Es necessiten
dependentes
per a supermercat
a Cala Millor**

**Es valorarà el
coneixement didiomes**

**Enviar currículum
i fotografia recent a:**

**apartat de correus 243
07560 Cala Millor**

**Pròxima
vetlada**

**Inscripcions:
Bel Nicolau
971 838045**

**Dia 8 de març
Antoni Riera
Melis, Xaret**

**Literatura gastronòmica de
l'Edat Mitjana a l'Època Moderna**

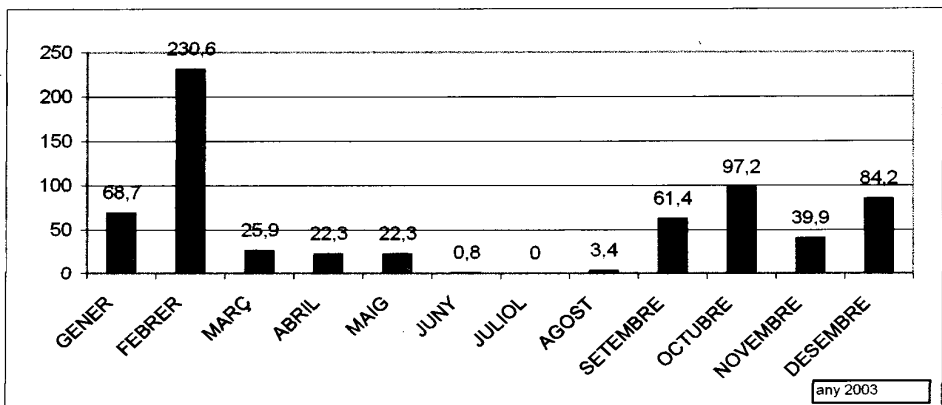
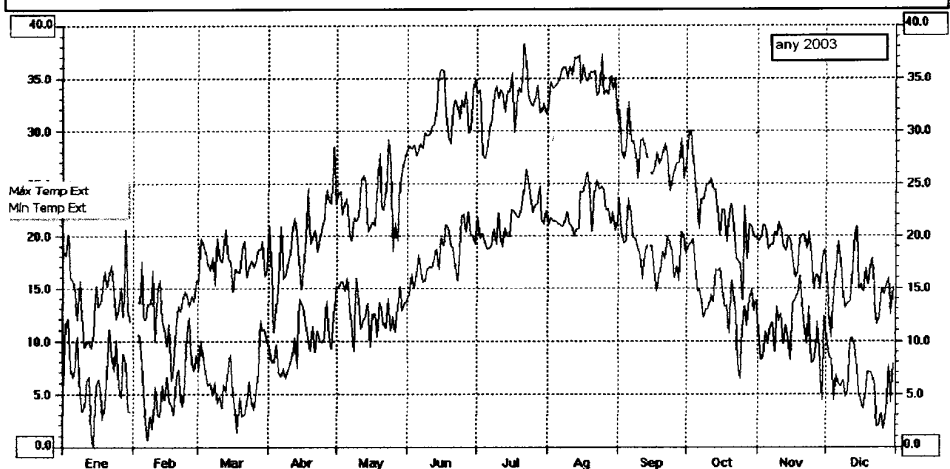
Places limitades

Resum comparatiu del mes de desembre		
gener	2004	2003
Cel serè	17	7
Cel nuvolat	11	15
Cel cobert	3	9
Gelades	10	1
Calabruix	1	2
Boirades	2	0
Tempestes	11	2
Temp. màx.	20,8°	20,6
Temp. mín.	1°	-1
Mitja del mes	10,2°	10,4
Màx. mitja	15,9°	14,3
Mín. mitja	5,2°	6,4
Pluja del mes	22,3	71,4
Pluja acumulada	22,3	71,4
Velocitat màx.	del vent	vent
S.Llorenç	49 kms.	84
Sa Fontpella	54 kms.	168

Ca'n Xesc, Estació Pluviomètrica B480 Sant Llorenç des Cardassar

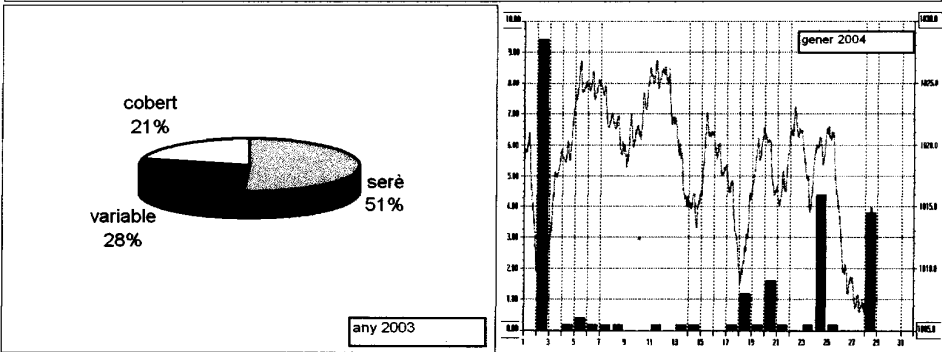

En es número anterior de Flor de Card vaig fer un resum d'es vents dominants en es poble, i en aquest tenim representada sa línia de sa temperatura màxima i mínima de tot l'any, que va oscil·lar entre es 0° i es 38°C (sa línia superior correspon més o manco a les 3 d'es capvespre i sa inferior a sa sortida d'es sol).

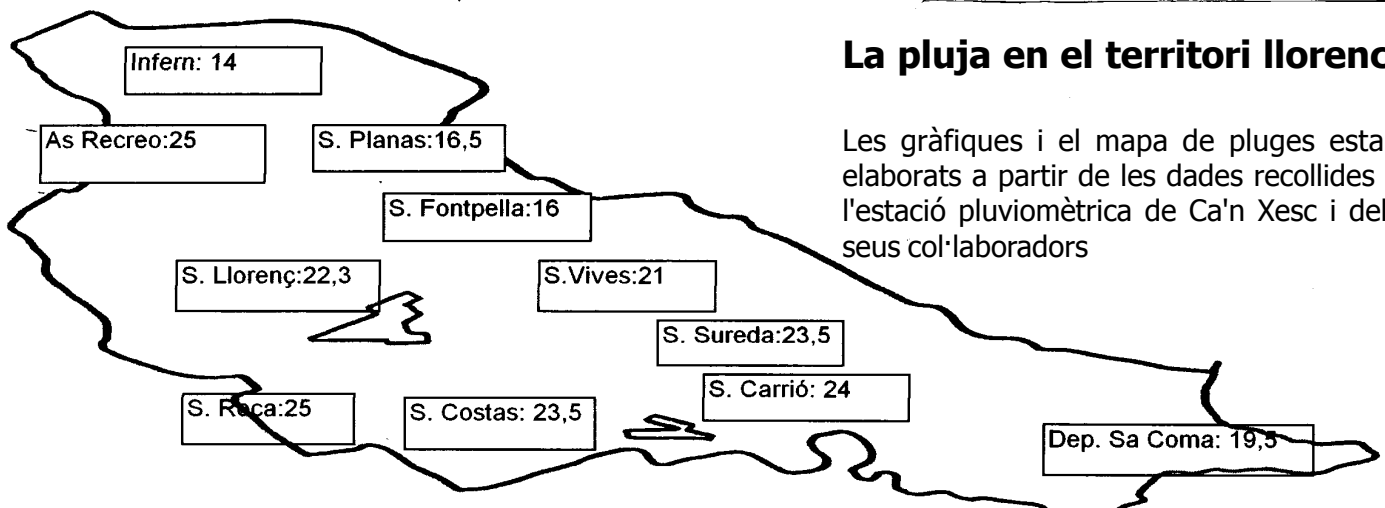
Tot seguit tenim ses pluges a Sant Llorenç, separades per mesos, amb un febrer fora de sèrie.

Més avall, com un pastís, tenim el cel a Sant Llorenç, amb 191 dies de cel clar (51%), 105 de variable (28%) i 79 de ben cobert (21%).

Han quedat sense representació gràfica ses gelades del 2003, que foren 14, ses 8 boirades i ses 20 tempestes que vaig comptar, però no és una dada infalible perquè un tro de nit no me sol llevar sa son.

Xesc de sa Fontpella

La pluja en el territori llorençí

Les gràfiques i el mapa de pluges estan elaborats a partir de les dades recollides a l'estació pluviomètrica de Ca'n Xesc i dels seus col·laboradors

El joc infantil sobre el "lloc sagrat" era de quatre clotets, i la secció morta de Flor de card portava el títol del joc. Normalment eren comentaris curts o reflexions, que vistes amb perspectiva voltaven a l'entorn de quatre nuclis bàsics: localisme, llengua, natura i convivència.

Quan vaig "matar" la secció no era del tot conscient de la meua dependència amb la secció. Adesiara en sent enyorança i avui no he pogut vèncer la temptació, per això, vet aquí, tres clotets.

Com acaba el carrer des Campet

Les imatges, a vegades, parlen soles. Vet-aquí una imatge del túnel on acaba o comença el carrer des Campet. El túnel, amb dues cames, es va fer a rel de les inundacions provocades pel xaragall de son Soler ja fa anys.

Resulta obvi que s'ha de mantenir una sortida suficient de les aigües que puguin venir en un futur... però llàstima que no la fessin una mica més alta i més ampla!, ara hi podrien passar els cotxes que van pel camí des Cós.

(Això ve a rotlo pels comentaris sorgits a la primera reunió de la comissió de Patrimoni de l'Agenda 21, on es tractà el tema de la remodelació de la plaça i de la necessària i compromesa (2001) restauració des Pou Vell)

Policies

Un tema delicat. Però segons evidència la premsa (13/01/2004) hi ha problemes.

El titular diu que la "Policia Local amenaça de dur la Sala als jutjats si no els paga els festius". Quan això és notícia de premsa mala barraca, no?

A la lletra petita s'hi assenyala que set policies (de 31), és al dir el 22,5%, han demanat el seu trasllat a altres municipis per desmotivació.

Efectivament, la Sala té un problema (o tenia, potser ja s'ha solucionat) si el seu personal no està motivat.

I els policies també en tenen un de problema, la gent no pareix que acabi de sintonitzar amb les seves reivindicacions.

Els comentaris que he sentit dar-

un altre tema quan s'assenyala: "La Policia Local espera poder cobrar aquests festius perquè "l'Ajuntament gasta molt en l'Agenda Local mentre que paga poc al seu personal".

Si una part dels professionals amb sou a càrrec de l'Ajuntament no solament no comparteix la necessitat de l'Agenda 21, sinó que l'interpreta com un entrebanc per poder cobrar el que "consideren just", llavors la Sala té un altre problema afegit. Potser haurà de convèncer els policies (i als altres funcionaris que no ho vegin clar) de la bondat de l'Agenda Local 21, car la més elemental norma de qualsevol manual de vendes assenyala que per vendre un producte els venedors hi han de creure, han de considerar que és un bon producte.

Guillem Pont

rerament (quan es comenten els ja habituals actes de pillatge o gamberisme, és quan surt el tema) van més en la direcció que n'hi ha molts -de policies locals- i en veuen pocs. Alguns han comentat a rotlada oberta que se'n veien més quan en teníem quatre o cinc i es deien municipals, que ara que en tenim trenta-un.

Agenda 21

En el mateix article de premsa del 13 de gener referit a la policia local, de rebot es toca

Article from 'Diari de Badalona' dated 13/01/2004. Title: 'La Policia Local amenaça de dur la Sala als jutjats si no els paga els festius'. Subtitle: 'El batle assegura que no hi ha cap acord signat perquè es cobri aquest suplement'. The article discusses the financial issues of the local police and the impact of Agenda 21. It includes a photo of a group of people and a small 'Ajuste' section about robotaxis.